

**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

РОЗГЛЯНУТО Науково- методичною радою навчально-виховного комплексу №9 м. Хмельницького Протокол № 1 від 18.10.2021р. Директор НВК №9 І.Томич	СХВАЛЕНО Вченою радою Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Протокол № _____ від _____ р. Ректор ХОІППО В. Очеретянко
---	---

***Розвиток критичного мислення
молодших школярів
на уроках математики
в умовах Нової української школи***

Автор: Ткачук Ганна Василівна,
вчителька початкових класів,
спеціаліст вищої категорії,
старший учитель
навчально-виховного комплексу №9
м.Хмельницького

Рецензенти:

Л.Я.Гуменюк, заступник директора з науково - методичної роботи НВК №9 м. Хмельницького.

Т.В.Ішук, старший викладач кафедри психології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Розвиток критичного мислення молодших школярів на уроках математики в умовах Нової української школи: методичний посібник / укл. Г. В. Ткачук. Хмельницький: навчально – виховний комплекс № 9 м. Хмельницького, 2021. 55с.

Протокол № 1 від 18.10. 2021р. науково – методичної ради навчально- виховного комплексу № 9 м. Хмельницького

Навчальний посібник містить теоретичні матеріали з розвитку математичної компетентності в учнів молодших класів, описує умови розвитку критичного мислення, уроки математики у 1 класі НУШ з використанням елементів «Технології розвитку критичного мислення»: стратегій, вправ, прийомів та методів, які навчають учнів самостійно аналізувати інформацію, формують вміння бачити помилки у твердженнях товаришів, аргументувати свої думки, змінювати їх, якщо вони невірні, визначати свою позицію стосовно тих чи інших питань. Уроки структуровані і складаються з 3 основних етапів: актуалізації, усвідомлення змісту та міркування (рефлексії).

Посібник рекомендовано учителям початкових класів для використання на уроках математики у 1 класі.

ІНФОРМАЦІЙНА (ВІЗИТНА) КАРТА

ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

Прізвище, ім'я, по- батькові: Ткачук Ганна Василівна.

Адреса досвіду: навчально – виховний комплекс № 9

м. Хмельницького.

Фах, посада: педагогіка і методика початкового навчання, вчителька початкових класів.

Кваліфікаційна категорія: вища.

Педагогічний стаж: 29 років.

Назва досвіду: Розвиток критичного мислення молодших школярів на уроках математики в умовах Нової української школи.

Класифікація досвіду за темою та змістом: (комплексний, локальний, цільовий)

Класифікація досвіду за характером діяльності: (дослідницький, раціоналізаторський, новаторський)

Суть та зміст досвіду: розвивати критичне мислення в молодших школярів на уроках математики в контексті Нової української школи, застосовуючи методи, прийоми, стратегії, вправи Технології розвитку критичного мислення.

Анотація досвіду: Використання елементів «Технології розвитку критичного мислення»: стратегій, вправ, прийомів та методів, навчають молодших школярів самостійно аналізувати інформацію, формують вміння бачити помилки у твердженнях товаришів, аргументувати свої думки, змінювати їх, якщо вони невірні, визначати свою позицію стосовно тих чи інших питань.

Здобувачі освіти вірять у свої сили і їх не покидає бажання добре вчитися. Школярі володіють навичками роботи в парах і групах, вміють самостійно працювати на уроці та в позаурочний час, самостійно організовують заходи та активно беруть в них участь, пропонують власні ідеї та шляхи їх вирішення. Уроки за Технологією розвитку критичного мислення мають певну структуру і складаються з 3 основних етапів: актуалізації, усвідомлення змісту та міркування (рефлексії).

Результативність: Сертифікація педагогічних працівників відповідно до професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладів загальної середньої освіти» №2000696 від 11.12.2020 р.;

організація та проведення «Інженерного тижня» в 2-Б класі НВК №9 м. Хмельницького;

проведення олімпіади Осінь-2018 від проекту «Всеосвіта»;

участь у конкурсі «Колосок весняний» (активний клас) 2021р.;

2019-2020 н.р. експерт ІМЗО з вибору підручників для 3 класу НУШ

2019-2020н.р. майстер-клас на серпневій конференції «Особливості адаптаційно-ігрового періоду в НУШ. Ігри та вправи на уроках в початковій школі»

2020-2021 н.р. експерт ІМЗО з вибору підручників для 4-го класу НУШ, рецензент.

25.11.2021р.- спікер Марафону педагогічних ідей ЦПРПП м. Хмельницького, «Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів шляхом впровадження в освітній процес Кольорового тижня»

виступи на засіданнях МО по темах «Розвиток критичного мислення в початковій школі», педагогічній раді «Ранкові зустрічі в НУШ»

Відомості про вивчення досвіду: Досвід вивчався Гуменюк Л.Я. -заступником директора з науково - методичної роботи НВК №9 м.Хмельницького, розглянуто та схвалено науково- методичною радою навчально-виховного комплексу №9 м. Хмельницького протокол № 1 від 18.10.2021р.

ЗМІСТ

Передмова.....	6
1. Створення умов для розвитку критичного мислення.....	7
2. Роль вчителя у розвитку критичного мислення	9
3. Система уроків математики у 1 класі за Технологією розвитку критичного мислення.....	12
4. Використання цеглинок LEGO як умова розвитку критичного мислення молодшого школяра.....	53
Висновки.....	54
Список використаних джерел.....	55

ПЕРЕДМОВА

У сучасному світі розвиток науки та техніки тісно пов'язаний з розвитком математики. Саме математична освіта – це випробуваний роками засіб інтелектуального розвитку. Математика дозволяє успішно розв'язувати практичні життєві завдання. А впровадження в освітній процес елементів «Технології критичного мислення» сприяють реалізації компетентнісного підходу у навчанні. [8]

Математика в переліку предметів у початковій школі займає одне з основних місць, оскільки на уроках математики в здобувачів освіти закладаються основи теоретичного мислення, які застосовуються в пізнанні наукових дисциплін у подальші роки навчання.

З огляду на це Нова Українська Школа однією з основних предметних компетентностей, якими мають оволодіти молодші школярі, виокремлює математичну компетентність, необхідну їм для життя та продовження навчання. Від якісного, ґрунтовного, планування уроків вчителями в здобувачів освіти має сформуватися розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу, здатність розпізнавати серед повсякденних потреб ті, які можна розв'язати із застосуванням математичних методів та способів. Потрібно розвивати і математичне мовлення учнів для опису математичних фактів, відношень і закономірностей. [4, с.3].

В Державному стандарті початкової загальної освіти зазначено, що основною метою освітньої галузі «Математика» є формування в здобувачів освіти математичної компетентності на рівні, достатньому для забезпечення життєдіяльності в сучасному світі, успішного оволодіння знаннями з інших освітніх галузей у процесі шкільного навчання, забезпечення інтелектуального розвитку учнів, розвитку їх уваги, пам'яті, логіки, культури мислення та інтуїції. [1, с.4]

У Типовій освітній програмі для здобувачів освіти 1-2 класів, розробленій під керівництвом О.Я.Савченко прописано: метою математичної освітньої галузі Стандарт визначає «розвиток математичного мислення дитини, здатностей розуміти й оцінювати математичні факти й закономірності, робити усвідомлений вибір, розпізнавати в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, моделювати процеси та ситуації для вирішення проблем». [2]

Для реалізації розвитку та формування математичної компетентності, можна використовувати під час планування уроків математики елементи Технології розвитку критичного мислення, що дасть здобувачам освіти у початковій школі виявляти прості математичні залежності в навколишньому світі, моделювати процеси та ситуації із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлювати роль математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини. Критичне мислення дає поштовх

шукати нові шляхи вирішення проблем, діяти, абстрагувати, конкретизувати тощо. [13, с. 58]

1. СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Що таке критичне мислення ?

Поняття «критичне мислення» використовується в методичній літературі вже близько 50 років. Але це поняття настільки різнобічне, що спеціалісти різних галузей освіти сприймають його теж по-різному.

З точки зору філософів, критичне мислення – це вміння логічно мислити та аргументувати.

З точки зору теоретиків літератури, критичне мислення дозволяє міркувати про свої власні думки і причини, які стоять за власними точками зору. Люди міркують про те, яким чином прийшли до розв’язання проблеми.

З точки зору психології, критичне мислення – це таке мислення, яке має такі характеристики як глибину, послідовність, самостійність, гнучкість, швидкість, стратегічність.

З точки зору педагогічної теорії розвивального навчання, критичне мислення має наступні ознаки:

- аналітичність – відбір, порівняння, зіставлення фактів та явищ;
- асоціативність – установлення асоціації з раніше вивченими фактами;
- самостійність;
- логічність – уміння будувати логіку доказовості розв’язання проблеми;
- системність – уміння розглядати проблему в цілісності зв’язків.

Технологія розвитку критичного мислення допомагає готувати дітей нового покоління, які вміють розмірковувати, спілкуватися, чути та слухати інших. В її основу покладено ідеї Ж.Піаже та Л.Виготського щодо творчого співробітництва вчителя та учня. [5]

На думку С. О. Терно «Ключовими чинниками розвитку критичного мислення є:

1) використання проблемних методів навчання;

Елементи критичного мислення повинні вводитися і відпрацьовуватися поступово, трішки перебільшуючи наявні можливості учнів, крім того, узагальнювати слід не лише факти, але й самі методи дослідження. Проблемні методи повинні сприяти пошуку доказів, перевірці теорій, визначенню меж їх дії; вони повинні провокувати суперечності, щоб примусити учнів сумніватися, розмірковувати і доказувати хай навіть загальновідомі, але нові для них істини. Це і буде розвивальним ефектом у навчанні, наслідком якого стане здібність, уміння й звичка критично, осмислено і доказово сприймати і переробляти будь-яку інформацію. [13, с. 184]

2) форма навчання, яка забезпечує діалог у процесі розв’язування ситуацій вибору.

При цьому важливе значення має те, що спілкування не може бути зведене до простого засвоєння матеріалу, а передбачає включення в перетворювальну діяльність, чим, по суті, і виступає розв’язування проблемних

задач, які орієнтують учнів на винесення уроків для себе як з минулого, так і з самого процесу розв'язування. В процесі вирішення цих задач учні виступають в якості активних учасників і творців історичного процесу, а це і є всебічний розвиток особистості, включаючи розвиток критичного мислення. Навіть для найменших здобувачів освіти варто застосовувати інтерактивні форми навчання, групову та парну роботу оскільки лише вони є навчанням у взаємодії.

3) **метод контролю**, який передбачає письмові завдання та наступну групову та індивідуальну рефлексію.

До методів контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності відносять методи усного контролю та самоконтролю, методи письмового контролю та самоконтролю, а також методи лабораторно-практичного контролю та самоконтролю. [13, с.186].

У 1 класі Нової української школи використовують методи усного і письмового контролю – вербальне та формувальне оцінювання. Слід коректно прокоментувати роботу учня і він буде вмотивованим до навчання. Вербальні судження допомагають вчителю знайти необхідні доречні слова та коментарі до різних видів робіт: самостійної, парної, групової, проєктної діяльності учнів. Такі репліки дозволяють зробити зауваження без зайвих образ, підтримати та надихнути кожну дитину. [14]

Формувальне оцінювання надає можливість оцінювати процес навчання учнів, а не результат, тому воно триває постійно - від перших днів перебування дитини в школі. Так педагог має змогу: відстежувати особистісний поступ дитини, хід опановування нею навчального матеріалу вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості. У процесі контрольної-оцінювальної діяльності вчитель враховує спостереження за навчальним поступом учнів.[11, с. 89]

4) **стиль навчання**, який надає учневі право на помилку, моделює ситуації виправлення помилок.

Ставлення до помилки є вкрай продуктивним для виховання критичного мислення («не помиляється лише той, хто нічого не робить»). Оскільки критичне мислення є самостійним та таким, що самовдосконалюється, то й помилка стає природною частиною процесу учіння. Що вдосконалювати, якщо немає помилок? Помилка є супутником будь-якої самостійної діяльності, але важливо навчитися її помічати та виправляти.[13, с.187]

Отже, щоб впроваджувати критичне мислення, **учителю необхідно:**

- створити можливості для застосування критичного мислення;
- дозволити учням вільно розмірковувати;
- вислуховувати різноманітні ідеї та думки;
- залучати учнів до процесу навчання;
- забезпечити учням безпечне середовище;
- висловлювати віру у здатність кожного учня породжувати критичні судження;
- цінування критичні міркування учнів.

Для того, щоб почати ефективно практикувати розвиток критичного мислення **здобувачам освіти необхідно:**

- розвивати впевненість у собі й розуміння цінності власних думок та ідей;
- брати активну участь у навчальному процесі;

- ставитися з повагою до різноманітних думок;
- бути готовими породжувати й відкидати судження.[12]

2. РОЛЬ ВЧИТЕЛЯ У РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Зміна форм організації освітнього процесу в НУШ визначено одним із основних напрямів державної політики у розвитку освіти. Наскрізними компетентностями НУШ є: критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, вирішувати проблеми. Іншими словами, учні мають стати тими, хто критично мислить і вчиться.

Головне завдання вчителя в сучасній школі – не накопичення дитиною інформації, а засвоєння нею інтелектуальних технік, які є складовими культури і невід’ємною частиною змісту освіти. Головним у навчанні має бути інтерес, розвиток пізнавальної активності школярів, формування в них позитивного ставлення до навчання і результатів своєї праці. Щоб знайти своє місце в житті, здобувачі освіти повинні володіти такими навичками:

1. адаптуватися у непередбачуваних життєвих ситуаціях;
2. мислити самостійно, критично, вдумливо, розміряно;
3. уміти бачити проблему і формулювати її (в особистому, професійному, суспільному плані), знаходити шляхи її вирішення, для того ж найкращими шляхами;
4. усвідомлювати, де і яким чином здобуті знання можуть бути використані в оточуючому середовищі;
5. бути здатним створювати нові ідеї, творчо мислити;
6. уміти працювати з інформацією (збирати потрібні факти, аналізувати їх, робити необхідні узагальнення, зіставлення з аналогічними або альтернативними варіантами розв’язання, встановлювати статистичні закономірності, робити аргументовані висновки, використовувати їх для вирішення нових проблем);
7. бути комунікабельним, уміти працювати в команді;
8. уміти самостійно працювати над розвитком власного інтелекту, формуванням моральних якостей, свого культурного рівня [5]

Ці навички потрібні людям усіх професій без винятку: учневі на уроці, вчителю в класі, менеджеру, лікарю, студенту, господині на кухні, покупцеві в супермаркеті, громадянинові на виборчій дільниці. Тоді ти будеш конкурентно спроможним на ринку праці і вирізнятися здобутими навичками впродовж навчання в школі. Критичне мислення допомагає нам навчатися завдяки тому, що ми бачимо, чуємо, відчуваємо на смак, нюхаємо, торкаємося, робимо, і вчить вдумливо читати, висловлювати думки вголос та на папері, формує самооцінку й самоповагу. Школярам подобаються ті види навчальної діяльності, які дають їм матеріал для роздумів, можливість виявляти ініціативу та самостійність, потребують розумового напруження, винахідливості та творчості. Кожна дитина має до чогось певні здібності.

Завдання вчителя – відшукати найменші здобутки дитини і розвивати їх. Адже в

майбутньому трудовому житті учням стануть у пригоді міцна пам'ять, гостре око, хороший смак, образне мислення. Ще Конфуцій говорив:

«Навчання без міркування – марна праця». Головне пам'ятати, що критичне мислення – це не критика помилок, а вміння визначити проблему і виробляти оптимальну стратегію її розв'язання.

Технологія розвитку критичного мислення вчить, що правил на всі випадки життя не створено. Потрібно мислити і до того ж самостійно. Не помиляється лише той, хто нічого не робить. Якщо людина мислить, приймає рішення і виконує їх, вона може помилятися. Помилка стає лише одним з варіантів навчання, а негативний результат сприймається теж як результат, який допомагає у пізнанні світу. Він анітрохи не гірший, ніж позитивний. Учні так само ставлять собі певні цілі, але по-іншому реагують на їх досягнення або провали. Коли мета недосяжна, то переглядаються і коригуються методи її досягнення. Тому технологія розвитку критичного мислення повністю іде в ногу з інноваційним навчанням. Вона ґрунтується на творчому партнерстві учителя, учня, батьків і орієнтована на розвиток в школярів аналітичного підходу до будь-якого навчального матеріалу, що сприяє розвитку творчого та критичного мислення.

Методи і прийоми, які застосовує вчитель у технології критичного мислення, можуть суттєво посилити формування й розвиток тих компетенцій, які визначено як основні цілі шкільного навчання НУШ. Передусім це компетенції, пов'язанні з потребою та вмінням здобувати, аналізувати та застосовувати інформацію; з необхідністю брати на себе відповідальність, спільно приймати рішення, керуючись демократичними засадами.

Ми бачимо, що в НУШ змінюються пріоритети цілей навчання. На перший план висувається його розвиваюча функція, культ самостійності і нестандартності думки, який стимулює розвиток пізнавальної активності дітей. Стародавня китайська приказка стверджує: «Я слухаю – і забуваю, бачу – і запам'ятовую, роблю – і розумію». Сьогодні у школі в основному реалізується перше, дуже мало другого, на жаль майже відсутнє третє. У навчанні цінна не лише сама істина, але й сам процес її здобування, пошуку, спроби, помилки, усвідомлення прийомів розумової роботи – тобто все, що розвиває творчу думку школяра, привчає їх мислити і діяти самостійно [11, с. 105]

Завдання вчителя Нової української школи – відібрати зі своїх методичних надбань усе новітнє. прогресивне і змінити навчальний процес так, щоб забезпечити його дослідницький, пошуковий характер. Такий підхід сприятиме розвитку мислення, розумових творчих здібностей учнів. Перехід до особистісно орієнтованого навчання і виховання спонукає вчителя на пошук таких видів діяльності, форм, методів та засобів навчання, які б забезпечували повноцінний розвиток здібностей, потреб та інтересів кожного учня в усіх сферах їхньої діяльності. Тому поряд із традиційними методами навчання доцільно використовувати новітні, які б забезпечували взаємозв'язок через створення на уроці мікроклімату, який ґрунтується на принципах співпраці, залучення учнів до дослідження проблем, вивчення суперечливих питань за допомогою критичного аналізу. Сьогодні неможливо навчати учнів традиційно. Адже у центрі освітнього процесу має бути учень. Від його творчої активності

на уроці, вміння міркувати, обґрунтовувати свої думки, спілкуватися з учителем, учнями залежить успіх у свідомому опануванні шкільної програми.

Які ж переваги уроків, побудованих за Технологією розвитку критичного мислення?

По-перше, діти почали легко й вільно висловлюватись, аналізувати, аргументувати думки; критично сприймати різну інформацію, вивчати та засвоювати матеріал (навіть складний для розуміння) одразу на уроці.

По-друге, знання, здобуті самостійним шляхом, виявились глибшими та міцнішими.

По-третє, критичне мислення докорінно змінило погляди; додало сили та впевненості. Учні перестали боятись і сумніватись, почали творчо розкриватись.

Технологія розвитку критичного мислення передбачає значно більшу самостійність учнів у навчанні. Завдання вчителя вбачається не в тому, щоб пояснювати матеріал, а в тому, щоб підготувати учнів до сприйняття нового. Школяр має бути вмотивованим, зацікавленим в отриманні нової інформації. Технологія пропонує детально розроблену систему методів і прийомів, які дозволяють активізувати попередній досвід, наявні знання учнів. Далі учні мають працювати самостійно, обговорювати матеріал у парах, невеликих групах, розповідаючи класу про результати своєї роботи. Роль вчителя у цьому процесі залишається дуже важливою. Він мусить допомогти учням повноцінно засвоїти матеріал, дбати про формування пізнавальної самостійності [12].

Важливим фактором є самооцінка учнів. Формувальне оцінювання дає впевненість учням у свої сили, вміння оцінити себе: *«Я сьогодні кращий, ніж учора!»*. Тільки таким чином можна забезпечити умови для повноцінного розвитку особистості, формування в неї творчого критичного мислення.

Застосування технології розвитку критичного мислення – один із шляхів виховання активної особистості, що може взяти на себе ініціативу і діяти у межах правового поля. Це засіб формування критичного мислення і водночас розвитку творчих здібностей дитини.

Підсумком моєї роботи за цією технологією є те, що закінчивши початкову школу, учні:

1. вірять у свої сили і їх не покидає бажання добре вчитися, вміють вчитися;
2. володіють навичками роботи в парах і групах;
3. вміють самостійно працювати на уроці та в позаурочний час;
4. віддають перевагу виконанню творчих робіт ;
5. володіють критичним мисленням;
6. не бояться висловлювати свою думку і припускати помилок.
7. самостійно організовують заходи та активно беруть в них участь.
8. пропонують власні ідеї та шляхи їх вирішення.

Особливо хочеться відмітити, що для впровадження методичної системи не потрібно жодних додаткових умов, що створюються у школах спеціально для опанування новітніх технологій. Єдина необхідна умова для роботи над цією технологією – це бажання вчителя працювати творчо, по-сучасному, що сприяє досягненню найбільш позитивних результатів складного процесу навчання.

Технологія розвитку критичного мислення є однією з інноваційних педагогічних технологій, що відповідає вимогам реформування освіти України.

3. СИСТЕМА УРОКІВ МАТЕМАТИКИ У 1 КЛАСІ ЗА «ТЕХНОЛОГІЄЮ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ»

Будова уроку для розвитку критичного мислення універсальна і має три основних етапи [15, с. 45-46].

Перший етап – актуалізація (заохочення, виклик).

Спочатку учнів треба зацікавити, схвилювати, спровокувати тощо. Тому перший етап має такі цілі:

- допомагає встановити рівень власних знань, до яких можна додати щось нове;
- сприяє виявленню поверховості, неточності у знаннях;
- активізує мислення;
- створює зацікавленість, спрямовує на вивчення, дослідження проблеми.

Другий етап – усвідомлення.

Виникненню мотивів для навчання сприяє чітке усвідомлення його мети - кінцевого, запланованого результату спільної діяльності викладача й учнів. На цьому етапі необхідно ознайомити зі змістом нової інформації. Учні здійснюють пошукову діяльність і в результаті конструюють чи усвідомлюють нове знання. Поєднують нове з тим, що вже знайоме, і, таким чином, розширюють одержані знання.

Третій етап – міркування (рефлексія) – найкритичніший етап уроку.

Рефлексія – фаза уроку, протягом якої учні роблять огляд ідей, що були відкриті ними, значення яких вони усвідомили; учні запитують, інтерпретують, застосовують, сперечаються, змінюють та розширюють одержані знання. Підсумки є найважливішою частиною уроку. Рефлексія спрямована на усвідомлення пройденого шляху. Її мета не просто піти з уроку із зафіксованим результатом, а побудувати смисловий ланцюжок, порівняти способи та методи, застосовані іншими, із власними. Допомогти учням дійти до рефлексії можна застосовуючи сучасні прийоми такі як:

- відповідь на питання «Що я робив?, З якою метою?, Чому я це роблю так?, Який результат я отримав?, Який варіант кращий?»;
- «сходи успіху» - оцінка активності кожного учня на різних етапах уроку, допомогти невпевненим учням переорієнтуватись із песимістичної оцінки подій на оптимістичну обираючи для себе твердження «Я все знаю, все вмію», «Я нічого не знаю, не вмію»;
- дискусія;
- «Що, якщо...?»;
- незавершеної пропозиції, тези, підбору афоризму;
- досягнення цілей (вислови «Я нічого не знав» - «Тепер я знаю...»)

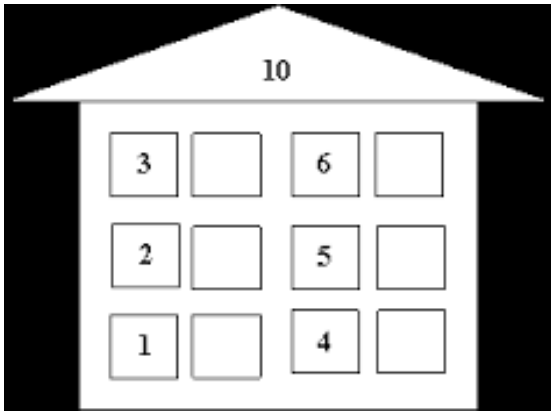
У розроблених нижче уроках математики мною використані ті стратегії, які найбільш оптимальні для найменших здобувачів освіти. Учні не лише

цікаво слухати матеріал, вони поглинають знання через самостійний пошук, до якого підштовхує вчитель завдяки поетапному плануванню уроків.

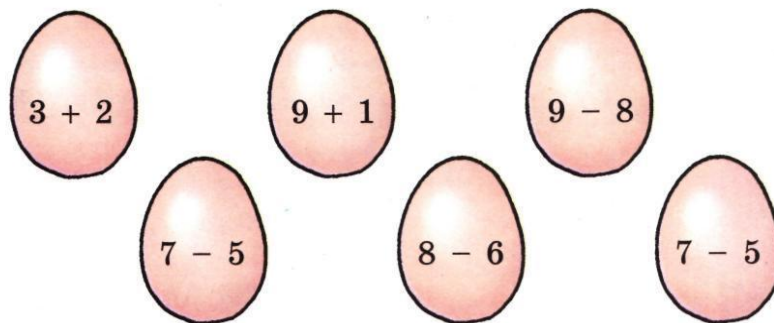
Тема: Десяток. Утворення і назви чисел другого десятка. Лічба в межах 20. Повторення таблиць додавання і віднімання чисел в межах 10. Розв'язування задач на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць.

Мета: ознайомити учнів з новою лічильною одиницею – десятком; повторити таблиці додавання і віднімання чисел в межах 10 та розв'язування задач на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць; розвивати увагу, мислення; виховувати працелюбність, самостійність, стимулювати цікавість до вивчення математики.

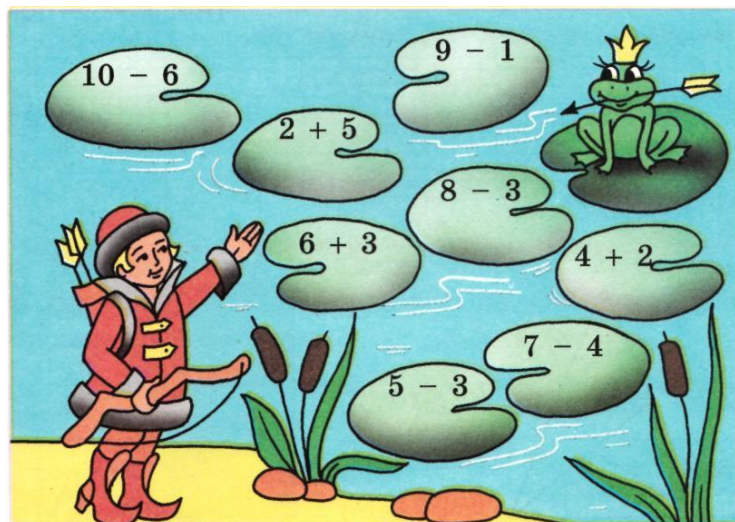
Формувати групу компетентностей: математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Вправа «Не хочу хвалитися, але я ...» Вчитель: - Не хочу хвалитися, але я на уроці буду пояснювати так, що усі зрозуміють матеріал. 2. (Відповіді учнів на дане твердження) 3. Повідомлення теми і мети уроку. - Ознайомимося з новою лічильною одиницею – десятком та назвами чисел другого десятка. 4. Розвиток мотивації до вивчення теми уроку. А чи знаєте ви, що таке десяток ? 5. Усна лічба. Задача-вірш. Поховались кошенята: Двоє в хлів, а троє — в хату, Одне — під вербою, у порічках — двоє, Одне — на горищі, а одне — ще вище. Хто з вас першим зможе, діти, кошеняток полічити? $2 + 3 + 1 + 2 + 1 + 1 = 10$ 6. Повторення про склад числа 10.

2.	Усвідомлення змісту	1. Вивчення нового матеріалу. Вступна бесіда з практичною роботою. А) Робота з лічильним матеріалом — Викладіть 9 паличок. Додайте ще одну. — Скільки стало паличок? Складіть рівність. $9+1=10$. — Зв'яжіть 10 паличок у пучок. 10 одиниць утворюють нову лічильну одиницю «десяток». Десять одиниць — це десяток. — Які предмети ми лічимо десятками? <i>(Яйця, гудзики.)</i> Виставити на набірному полотні 2 пучки паличок; 3 пучки; 5 пучків. — Скільки десятків паличок? — Скільки десятків яєць вміщує цей лоток? <i>(Вчитель демонструє лоток для яєць.)</i> Висновок: <i>Якщо предметів багато, їх зручно лічити десятками.</i> — Візьміть 10 паличок. Це десяток. — Покладемо на десяток ще одну паличку. — Скільки стало паличок? <i>(Десяток і один.)</i> — Як називається число, яке йде за числом 10? <i>(Одинадцять.)</i> — Скільки десятків і скільки одиниць утворили число одинадцять? — Назвіть числа від 7 до 11, прилічуючи по одному. — Як утворити наступне число? <i>(Покласти ще 1 паличку.)</i> — Скільки кружечків стало на десятку? — Скільки всього паличок? — Нове число — дванадцять <i>(два на десятку.)</i> — Скільки в числі 12 десятків і окремих одиниць? — Як утворити наступне число? — Яка назва цього числа? <i>(У назві числа спочатку вказується кількість одиниць.)</i> Лічба від 10 до 20. (передаємо м'ячик) Б) Хвилинка каліграфії. Робота в зошитах. В) Опрацювання матеріалу в підручнику (с. 84-85). Розв'язування задачі 5(1) – с.84 2. Повторення та закріплення вивченого матеріалу. Розв'язування задачі 2 – с.85 Доповнення рівностей – вправа 4 – с. 85 3. Робота за комп'ютером. Робота в парах <i>У якому з яєць Коцій ховає свою смерть? Розв'яжи приклади. Яка цифра серед відповідей схожа на голку?</i>
----	---------------------	--

Допоможіть Івану пройти до Царівни-жаби. Розв'яжіть приклади.

Баба-Яга зачаклувала цифри, поставивши у прикладах малюнки. Спробуй виконати дії з цими числами.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
- =					+ =				
- =					- =				
+ =					- =				

4.Робота з геометричним матеріалом.

*Вправа 3 – с. 85

3.

Рефлексія

1. Вправа « Кубування»

- Що ви можете сказати про число 10.
- (-число 10 записується цифрами 1 і 0,
- «сусіди » числа 10 – попереднє 9, наступне 11
- числа, менші за 10 – від 1 до 9
- 10 – це десяток
- 10 – не цифра, а число

		- число 10 складається з двох менших чисел наприклад: 5 і 5; 4 і 6 і т. д) 2. Вправа «Мікрофон». — Що нового вивчали на уроці? — Чого навчилися? — Полічіть від 11 до 20. Закріплення назв чисел від 11 до 20. (інсценізація) 1) Десяток жовтеньких курчат У дворику гуляло Іще одне до них прийшло. Хто скаже, скільки стало? (11) 2) Десяток жовтеньких курчат У дворику гуляло. І двоє ще до них прийшло, Хто скаже, скільки стало? (12) <i>(Далі у віршику змінюється лише третій рядок.)</i> 3) І троє ще до них прийшло. 4) І четверо ще до них прийшло. 5) Ще п'ятеро до них прийшло. 6) Ще шестеро до них прийшло. 7) Ще семеро до них прийшло. 8) Ще вісім їх туди прийшло. 9) Ще дев'ять їх туди прийшло. 10) Ще десять їх туди прийшло.
--	--	--

Тема: Лічба предметів у межах 20. Десятковий склад чисел другого десятка. Утворення чисел 11-20. Порівняння чисел. Вправи на знаходження невідомого доданка. Задачі на визначення віку дітей. Побудова відрізків.

Мета: продовжувати роботу над формуванням навичок лічби в межах 20, удосконалювати вміння складати й розв'язувати задачі; закріплювати знання учнів про сантиметр; вчити вимірювати відрізки за допомогою сантиметра; розвивати критичне мислення, увагу; виховувати самостійність, стимулювати цікавість до вивчення математики.

Формувати групу компетентностей: математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну, підприємливість та фінансову грамотність.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Організаційний момент. Сьогодні на уроці діють правила: ● Хочу все знати ● Буду уважним, старанним ● Буду активним ● Знаю сам, навчу того, хто не знає, допоможу Чого очікуєте від сьогоднішнього уроку? (Відповіді дітей).

		2. Повідомлення теми і мети уроку. 3. Розвиток мотивації до вивчення теми уроку. Усна лічба . Математична лічилка. У живім куточку в школі Є три рибки у воді, Ще сім рибок дасть Микола Скільки буде риб тоді? (10) 4. Усна лічба за картками або таблицями. 5. Склад чисел 11 – 20 Стратегія «Продовжити речення». 17 — це 10 і... (18, 13, 15, 19) 6. Гра «Вгадай число» (з м'ячем). Учитель розповідає про склад задуманого числа, а діти називають це число. У цього числа: 1 дес. і 3 од, 1 дес. і 8 од., 2 дес., 1 дес. і 7 од. 7. Робота біля дошки окремих учнів $6 + 4 - 2 =$ $8 - 5 + 4 =$ $1 + 7 - 3 =$ $5 + 4 - 8 =$ $4 + 5 - 2 =$ $6 - 5 + 9 =$ 8. Хвилинка каліграфії.
2.	Усвідомлення змісту	I. Вивчення нового матеріалу 1. Робота з підручником. А) Завдання 2 – с.86 Б) Завдання 2 – с.87 В) Виконання завдань на побудову відрізків – завдання 5,6 - с.86,87. II. Повторення вивченого матеріалу. 1. Складання й розв'язання задач за таблицями У хлопчика було 3 червоних кульки й 2 синіх. <i>Поставити питання до задачі.</i> У Марини було 7 цукерок. 3 цукерки вона подарувала подрузі. <i>Поставити питання до задачі.</i> 2.Робота з геометричним матеріалом. А) Виконання завдання 6 – с.87 - Знайдіть 5 чотирикутників на малюнку. - Скільки трикутників на малюнку.
3.	Рефлексія	1. Підсумок уроку. А)Метод «Мікрофон» - Чи здійснилися ваші очікування? - Що нового дізналися? Б) Стратегія «Втрачена послідовність» 10, 12, 15, 16, 18, 20 11, 13, 15, 17, 18, 19

Тема уроку: Дециметр. Лічба в межах 20. Вимірювання довжини відрізків.

Вправи на засвоєння таблиць додавання і віднімання. Розв'язування задач.

Мета уроку: ознайомити учнів з новою одиницею вимірювання довжини – дециметром; вправляти у вимірюванні й кресленні відрізків;

закріплювати обчислювальні навички, знання усної нумерації чисел другого десятка; розвивати увагу, пам'ять, критичне мислення; виховувати самостійність, стимулювати інтерес до вивчення математики.

Формувати групу компетентностей: математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Прийом «Усний рахунок». А) повторення нумерації чисел другого десятка. - назвіть «сусідів» чисел 11; 15; 17. - полічіть до 20. Починаючи від 11. 2. Прийом «Розв'язування цікавих завдань» Якось троє поросятко З'їли бубличків десяток. Потім – ще по бубличку, Бо такі ж смачні! Скільки З'їли бубличків Троє ласунів? (10 а ще 3 - 13) 3. Повідомлення теми і мети уроку. Ознайомимося з новою одиницею вимірювання довжини – дециметром. 4. Розвиток внутрішньої мотивації до вивчення теми. - Якими одиницями вимірювання довжини ми користуємося? - Чим вимірюємо довжину відрізків? А) Метод «Якби...» - Якби не було лінійки, то як виміряти довжину кришки стола чи підвіконня? 5. Розповідь учителя. - Для вимірювання використовують більшу за сантиметр одиницю – дециметр. На партах в учнів – смужки. Діти вимірюють їх довжину (10см). - Біля числа слово дециметр записують скорочено – 1дм. Учні вимірюють ширину і довжину підручника, портфеля тощо. 6. Практична робота. Вимірювання довжини відрізка, накресленого на дошці (50 см), за допомогою моделі дециметра.
2.	Усвідомлення змісту	1. Вивчення нового матеріалу. А)Бесіда за малюнками і записами вправ 1,2 у підручнику. Б) Метод «Якби...» - Якби у нас була лінійка довжиною 15см, то скільки дециметрів і сантиметрів у 15см? В) Каліграфічна хвилинка . Прописування у зошитах 1дм. Г)Фронтальне виконання вправи 3 у підручнику. 2. Повторення та закріплення вивченого матеріалу. А) виконання вправи 3 у зошитах з коментуванням; Б) Розв'язування задачі.

		На подвір'ї було 8 качок і 10 курей. На скільки було більше курей, ніж качок? В) Побудова відрізків. - Побудувати відрізок довжиною 10 см. Збільшити його на 2см. Якої довжини став відрізок. Г) Усне виконання вправ 5,6,7 з підручника.
3.	Рефлексія	1. Метод «Мікрофон». - Що вивчали на уроці? - Що цікавого дізналися? - Що найбільше сподобалося? 2. Прийом «Кубування». - Зберемо всі знання про дециметр: (* 1дм більший, ніж 1см *дециметр – одиниця вимірювання довжини *дециметр – 10см 1дм = 1дм 5дм це 50см Дециметр -100мм)

Тема: Лічба предметів у межах 20. Побудова відрізка за даною текстовою умовою. Вправи на засвоєння таблиць додавання і віднімання.

Мета: формувати навички лічби в межах 20; вчити креслити відрізок за даною умовою; повторити додавання і віднімання частинами; розвивати вміння розв'язувати приклади і задачі вивчених видів, розвивати математичне мовлення, логічне мислення; виховувати акуратність, працьовитість, стимулювати цікавість до вивчення математики.

Формувати групу компетентностей: володіння державною, математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Усна лічба – Полічи від 11 до 20; від 20 до 7. – Назви сусідів числа 15. – Назви число попереднє до числа 17. – Назви число, наступне до числа 15. – Яке число утвориться, якщо 12 збільшити на 1? 2. Прийом «Розв'язування цікавих завдань» - Встав пропущене: **** метр (дециметр, сантиметр) 3. Прийом «Незакінчене речення» Одиниця вимірювання довжини, що дорівнює 10см називається ... (дециметр) Одиниця вимірювання довжини, що менша, ніж 1дм називається ... (сантиметр) 4. Розвиток мотивації до вивчення теми уроку. - Як без допомоги лінійки можна виміряти висоту або довжину предметів? (п'ядями, кроками, сажнями – розмах рук) 5. Повідомлення теми і мети уроку.

		6. Хвилинка каліграфії. 7. Фронтальне опитування. - Скільки сантиметрів в 1дм 3см, 1дм 5см, 1дм 7см? 8. Робота над задачею. - Від смужки завдовжки 10 см відрізали 5 см, а потім ще 2 см. На скільки сантиметрів смужка стала коротша?
2.	Усвідомлення змісту	1. Повторення та закріплення вивченого матеріалу. А) Робота з підручником . Завдання 1. - Порахуйте кількість білих квадратиків у першому стовпці. - Порахуйте кількість блакитних квадратиків у першому стовпці. - Яке число вийшло? - Скільки в цьому числі десятків? Скільки одиниць? І т. д. Б) Робота з геометричним матеріалом. Завдання 2,5. - Накресліть відрізок завдовжки 10 см. - Другий відрізок на 3 см довший від першого. - Чому дорівнює довжина другого відрізка? (13 см) - Як дізналися? Чому використовували дію додавання? - 13 см - це 1 дм 3 см. - Накреслимо цей відрізок у зошиті і підпишемо його довжину: 1 дм 3 см. В) Обчислення значень виразів. Завдання 3,4. Г) Фізкультхвилинка Раз, два, три, чотири, п'ять, (Із словами підвестися, Починаєм рахувати (сплеснути в долоні, по колінах.) Дві руки і дві ноги, Пальців на руках по п'ять, (Потрусити кистями рук.) Стільки друзів навкруги!(Повернутися праворуч, ліворуч з розведеними руками.) Математика цікава І корисна дуже справа. Д) Роз'язування задачі 6.
3.	Рефлексія	1. Прийом «Мікрофон». 2. Прийом «Кубування». Що знаєте про число 16? (- записується цифрами 1 і 6; - це число другого десятка; - 16 – це 1 дес. 6 од.; - числа, менші ніж 16 – це числа від 1 до 15; - число 16 – двоцифрове число; - число 16 – парне.)

Тема: Позначення чисел другого десятка цифрами. Визначення кількості десятків і одиниць у числах. Обчислення значень виразів. Розв'язування задач.

Мета: Вчити учнів читати і записувати числа другого десятка. Формувати свідоме засвоєння учнями помісцевого значення цифр та десяткового складу чисел. Удосконалювати вміння учнів розв'язувати задачі. Сприяти розвитку позитивних емоцій учнів, розвитку можливостей і здібностей кожної

особистості. Виховувати кмітливість, спостережливість, стимулювати цікавість до вивчення математики.

Формувати групу компетентностей: математичну, природничу, навчання впродовж життя, громадську та соціальну, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Створення сприятливого психологічного настрою. Подивилися на мене, Посміхнулися усі. Хто готовий до роботи? Хто бадьорий? Молодці! 2. Інтелектуальна розминка «Вірю – не вірю». - Вірю, що сьогодні на уроці всі будуть уважними, працьовитими, активними. (твердження учнів) 3. Мотивація навчальної діяльності. - Уявіть собі, що ви листоноша і вам потрібно кинути листи і газети у поштові скриньки у багатьох під'їздах. Що потрібно знати, щоб не переплутати номери поштових скриньок? (Потрібно знати їхні номери) 4. Повідомлення теми і мети уроку. Ознайомимося із записом чисел другого десятка цифрами, будемо розв'язувати задачі і обчислювати значення виразів. 5. Повторення нумерації чисел першого десятка. Гра «Числовий ряд». Грають дві команди. У кожного учня картки із цифрами. На сигнал учителя команди повинні утворити числовий ряд зліва направо, потім справа наліво. Виграє команда, яка швидко і правильно виконала завдання. 6. Гра «Мікрофон». (Учні повинні назвати всі можливі випадки складу чисел 9 і 10.) 7. Робота в зошитах. Хвилинка каліграфії: 3. - Яке число позначає цифра 3? - З яких чисел воно може складатися? 8. Математичний диктант: Число 3 збільшити на 5; Число 8 збільшити на 2; Число 7 зменшити на 2; Число 10 зменшити на 5; Перший доданок 2, другий доданок 4, знайти суму; Знайти суму чисел 4 і 4; Записати число, яке передує числу 8; Записати сусідів числа 5.

		(8, 10, 5, 5, 6, 8, 7, 4, 6).
2.	Усвідомлення змісту	1. Вивчення нового матеріалу. А) Робота з роздатковим матеріалом. - Скільки паличок у пучку? - Як інакше можна назвати число 10? - Якими цифрами записується це число? - Покладіть біля пучка 1 паличку; скільки паличок тепер? (11); - 11 – це 1 десяток і 1 паличка; якими цифрами ми запишемо це число? - Викладання послідовно 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 паличок; - Записування чисел другого десятка (від 11 до 19); - Покладіть поруч із пучком 10 паличок; як інакше назовемо це число? (десяток); - Зв'яжіть ці палички в пучок; скільки пучків паличок; 2 пучки – це 2 десятки, а 2 десятки – це 20; - Як же записати це число? (20); цей запис означає, що в числі 20 – 2 десятки і 0 одиниць; Сл.10 - Де записані одиниці? Де записані десятки? Б) Гра «Знайди помилку» (Запис на дошці: 1 дес. 3 од. 1 дес. 9 од. 1 дес. 8 од. 2 дес. 1 дес. 1 од.) 13 17 18 13 11 В) Фізкультхвилинка. Г) Робота з підручником. №1 – скільки паличок на малюнку? Скільки десятків і скільки одиниць у числі 11? 13? 20; №2 – визначення кількості десятків і одиниць у числах 14, 12, 18; №3 – читання чисел від 1 до 20; Повторення та закріплення вивченого матеріалу. А) Розв'язування задач. *Сірих кролів 3, а білих – на 2 більше. Скільки білих кролів? Скільки всього кролів? *Відро вміщує 10л води. Скільки літрів води можна долити у відро. Якщо у ньому вже є 4л? Б) Прийом «Слідство ведуть математики». (виконання завдання №5 у підручнику) В) Обчислення значень виразів №4. Г) Робота з величинами. Визначення довжини відрізків, складання прикладів за зразком: $4\text{см} + 6\text{см} = 10\text{см}; \quad 3\text{см} + 5\text{см} = 8\text{см}$ $3\text{см} + 7\text{см} = 10\text{см} \quad 4\text{см} + 5\text{см} = 9\text{см}$ Д) Розв'язування цікавих завдань. Ой, було ж у нас мороки:

		Посварились дві сороки. На їх шум ще дві примчали. Скільки разом птахів стало? ($2 + 2 = 4$) П'ять горобчиків літають і на гілочки сідають. Прилетів іще один, сів на гілочку і він. Полічи швиденько всіх цих горобчиків прудких. ($5 + 1 = 6$) В чепурненькій годівниці Горобці сидять, синиці. П'ять горобчиків завзято Узялись зерно клювати. На мотузці куснем сала Дві синички ласували. Порахуйте пташки ці – Будете ви молодці! ($6 + 2 = 8$)
3.	Рефлексія	1. Прийом «Інтерв'ю». • Чи було вам цікаво на уроці? • А тобі? • Що саме було цікаво? • Чи зуміли ви отримати нові знання? • Чи зуміли ви продемонструвати свої знання? • Покажіть, як вам працювалося на уроці?

Тема: Письмова нумерація чисел 11-20. Нумераційна таблиця. Задачі на знаходження невідомого доданка. Порівняння числа і виразу.

Мета: учити записувати й порівнювати числа другого десятка; розвивати математичне мовлення, увагу, уміння аналізувати й зіставляти; сприяти вихованню ініціативності, допитливості й інтересу до предмета.

Формувати групу компетентностей: математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Створення сприятливого психологічного настрою. Всі сідайте тихо, діти, Домовляємося не шуміти, Руку гарно підіймати, І урок вже починаємо. 2. Усна лічба. До лісу із гномиком ми поспішаймо. Увагу, кмітливість до купи збираймо. А ліс той казковий, Там звірі живуть, Хто любить навчатись, У друзі беруть. У кошик для матусі Назбираємо квіток, А знання мерщій хапати. На уроці не дрімати, То ж гаразд, часу не гаєм

		А шлях вкаже нам Цей чарівний клубок. 3. Гра «Клубочок» - лічба від 20 до 10. 4. Мотивація навчальної діяльності. - Гномик забув, як записуються числа другого десятка. Тому ми йому допоможемо. 5. Повідомлення теми і мети уроку. 6. Гра «Допоможи Незнайкові» $\begin{array}{lll} 7 \square 7 = 0 & 4 \square 3 = 7 & 6 \square 3 = 3 \\ 2 \square 5 = 7 & 8 \square 7 = 1 & 4 \square 2 = 6 \\ 6 \square 2 = 4 & 3 \square 6 = 9 & 7 \square 6 = 1 \end{array}$ 7. Математичний диктант • Запишіть числа 12; 19; 17. • Запишіть число, у якому 1 десяток 8 одиниць; 1 десяток 3 одиниці; 1 десяток 5 одиниць. • Запишіть число, яке на 1 більше, ніж 15; на 1 менше, ніж 12. • Запишіть число, наступне числу 15; попереднє числу 13. • Запишіть число, що стоїть між числом 16 і 18. 8. Взаємоперевірка робіт.(12, 19, 17, 18, 13, 15, 16, 11, 16, 12, 17)
2.	Усвідомлення змісту	І. Вивчення нового матеріалу. 1. Вступна бесіда за предметним абаком з двома рядами кишеньок. Учитель послідовно розкладає в праві кишеньки палички й відповідні цифри. Коли в праву кишеньку треба покласти 10 паличок, учитель зауважує, що нижня кишенька має місце лише для однієї цифри. - Тому зв'яжемо 10 паличок у пучок і покладемо у ліву кишеньку на місце десятків. Під пучком поставимо цифру 1, а під порожньою правою кишенькою – цифру 0. Отже. Так ми позначили цифрами число 10. Далі вчитель на абаку показує числа другого десятка і позначає їх цифрами. 2. Запис чисел у нумераційній таблиці. 12; 14; 16; 17; 19. 3. Складання, запис і розв'язування прикладів $\begin{array}{ll} 15 = 1 \text{ дес. } 5 \text{ од.} & 17 = 1 \text{ дес. } 7 \text{ од.} \\ 15 = 10 + 5 & 17 = 10 + 7 \\ 14 = 1 \text{ дес. } 4 \text{ од.} & 13 = 1 \text{ дес. } 3 \text{ од.} \\ 14 = 10 + 4 & 13 = 10 + 3 \end{array}$ ● Фізкультхвилинка Щось не хочеться сидіти, Треба трохи відпочити. (Встати і вийти з-за парти.) Руки вгору, руки вниз, (Потягування.) На сусіда подивись. Руки вгору, руки в боки І зроби чотири кроки. (Ходьба на місці.) Вище руки підніміть (Підняти руки, прогнути спину назад.) І спокійно опустіть. Плесніть, діти, кілька раз. (Поплескати у долоні.) За роботу — все гаразд! 4. Запис чисел під диктовку вчителя (самостійно)

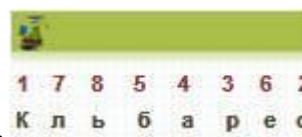
		11; 13; 15; 18; 20. 5. Порівняння чисел другого десятка Звернути увагу дітей на те, що в числах, наприклад 16 і 17, кількість десятків однакова, а одиниць у числі 17 більше, тому $17 > 16$. II. Закріплення вивченого матеріалу 1. Робота над задачею на знаходження невідомого доданка Було — 7 машинок Подарували — ? Стало — 10 машинок Звернути увагу дітей на те, що відомі перший доданок і сума. — Як знайти невідомий доданок? — Тоді, як дізнатися, скільки машинок подарували? $10 - 7 = 3$ (м.) ● Пальчикова гімнастика ДОЛОНІ — Де ваші долоні? — Тут-тут-тут! А в долонях пальчики живуть. Працювали пальчики — Не лінувалися: Ліпили, ліпили, малювали, Будували, будували — Зупинилися. А потім, а потім, а потім Стомилися. (Діти показують руки, складають в кулачки.) (Розкривають кулачки і показують пальчики в русі.) (Імітують ліплення, будівництво.) (Повільно опускають руки на стіл.) 2. Порівняння виразу і числа. Самостійна робота $10 - 6 \square 5$ $9 + 1 \square 8$ $4 - 2 \square 3$ $6 + 4 \square 8$ $5 - 3 \square 4$ $7 + 2 \square 9$ 3. Завдання на кмітливість — Назвіть зайві слова. Понеділок, середа, вчора, сьогодні, вівторок, субота, тиждень, неділя, четвер, місяць. 4. Обчислення значень виразів - №4 с.91
3.	Рефлексія	1. Метод «Мікрофон». — Ми сьогодні вчилися записувати числа другого десятка. — Вчилися порівнювати числа другого десятка. — Повторили знаходження невідомого доданка. — За активність на уроці, за гарну роботу кожний з вас одержує приз.

Тема: Письмова нумерація чисел 11- 20. Запис чисел під диктовку в нумераційній таблиці. Задачі на знаходження невідомого доданка. Порівняння чисел.

Мета: вдосконалювати навички табличного додавання й віднімання, вміння складати й розв'язувати задачі опрацьованих видів; закріплювати навички запису чисел в межах 20; розвивати спостережливість, логічне мислення, пам'ять; виховувати працьовитість, наполегливість та охайність, стимулювати цікавість до вивчення математики.

Формувати групу компетентностей: математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну, екологічну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Створення сприятливого психологічного настрою. <i>Вчитель: Холодно зараз в лісах і лугах. Холодно зайчикам, лискам, птахам. Затишно й тепло в класі у нас.</i> <i>Учні: Доброго дня вам, вітаємо вас!</i> 2. Прийом «Закінчи речення одним словом». Ми вивчаємо математику для того, щоб... (учні закінчують речення) 3. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми та мети уроку. Нас навчає рахувати Числа, кола і квадрати, Скільки виросло тюльпанів, Скільки в хлопчиків веснянок, А в дівчаток бантиків - Скаже... математика. - Сьогодні, діти, у нас незвичайний урок. А урок-подорож водними просторами Математичного моря. (Слайд 1) - Ми з вами не просто будемо подорожувати, ми будемо шукати скарби. Із собою в подорож візьме героя Кумедика. А для того, щоб знайти скарб продовжимо знання і удосконалювати уже відомі, а також будемо записувати числа від 11 до 20, будемо розв'язувати задачі, порівнювати числа. - Бо який же урок без нових знань? 3. Актуалізація опорних знань. Перед тим як ми вирушимо маємо повторити девіз нашого уроку: (Слайд 2) Міркуємо – швидко Відповідаємо – правильно Лічимо – точно Пишемо – гарно! Подорожувати ми з вами будемо на острови Чисел, Нових знань, Задач, Дружби і на острів Скарбів.(Слайд 3) Ви розумієте, що по воді іти ми не зможемо, тому нам на чомусь потрібно вирушати в дорогу. А на чому ви дізнаєтесь, коли виконаєте завдання. (Слайд 4) 4. Каліграфічна хвилинка

Завдання: Запишіть числа в порядку зростання та прочитайте слово. (Слайд 5)

На основі цього завдання, діти, пишуть каліграфічну хвилинку разом із Кумедиком. Кумедик недосконало знає як пишуться цифри, тому допустив помилку.

5. Усні обчислення.

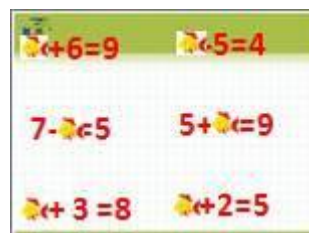
Припливши на Острів чисел (Слайд 6)

Зустрічає нас господар цієї землі – Кіт. Давайте подивимось, про що думає кіт, що він полюбляє. (Слайд 7)

Для того, щоб ми мали змогу далі рухатися маємо завдання від Котика. Ви готові перевірити свої (Слайд 8)

6. Фізкультхвилинка (Слайд 9)

2. Усвідомлення змісту

I. Вивчення нового матеріалу.

Острів Нових знань. (Слайд 10)

1. Зустрічає нас мавпочка Ася. (Слайд 11)

З нею трапилась біда до 10 вміє рахувати, а далі не вміє, бо не знає як. І не може порахувати банани, а їй ще треба записати. Допоможемо мавпочці, навчимо її? (Слайд 12)

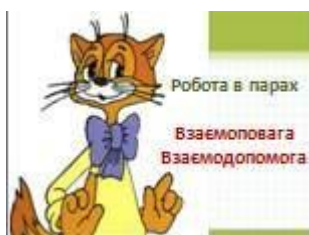

Записування чисел під диктовку (11-20).

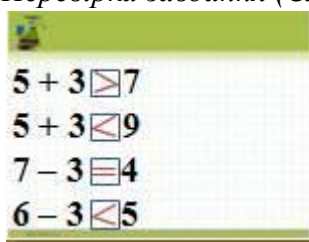

2. Продовжуємо подорожувати. Припливли ми на Острів Дружби. (Слайд 13)

3. Працювати будемо в парах. (Слайд 14)

Завдання на порівняння виразів (на картках).
Перевірка завдання (Слайд 15)

4. Наближаючись до наступного острова, давайте трішки відпочинемо, поспостерігаємо, як шумить за бортом море.

Релаксаційна пауза. (Слайд 16)

5. Що ви згадали?

II. Узагальнення й систематизація знань.

1. Ми підпливаємо до Острова Задач, але потрапити ми мусимо попрацювати в підручнику.

2. Робота з підручником (с.94)

3. А також повторити: як називаються числа при додаванні; як знайти невідомий доданок?

4. **Острів Задач (Слайд 17).**

III. Розв'язування задач на знаходження невідомого доданка.

3. Рефлексія

1. Гра «Продовж мою думку»

Отже, діти, дібралися ми на Острів Скарбів (Слайд 18)

Скажіть, чи важко вам було шукать скарби?

Що найскладнішим для вас було?

Що найбільше запам'яталося?

В котрій групі були найактивніші учні?

Що про сьогоднішній урок ви розкажете вдома?

Скажіть, з ким найцікавіше було подорожувати?

Хто з героїв найбільше запам'ятався?

Пам'ятайте, діти, що **Найдорожчий скарб – це знання!** (Слайд 19)

Тема уроку: Додавання і віднімання виду $10+3$, $14-4$, $15-10$. Задачі на знаходження остачі. Доповнення рівностей.

Мета: повторити назви компонентів дії віднімання; формувати навички додавання і віднімання на основі знання десяткового складу чисел у межах 20; вправляти в розв'язанні задач на знаходження суми й остачі, на зменшення на кілька одиниць; розвивати пам'ять, увагу; виховувати самостійність, стимулювати інтерес до вивчення математики.

Формувати групу компетентностей: математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну, підприємливість та фінансову грамотність.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Створення сприятливого психологічного настрою. Лунає дзвіночок – до праці мерщій. Ти всі перешкоди здолати зумій. Працєю наполегливо, швидко, старанно, Щоб кожна хвилинка не втратилась марно. 2. Усний рахунок. Лічба. 1) $11 \quad 20 \quad \longleftrightarrow$ 2) Продовжити «ланцюжок» чисел: $1, 3, 5 \dots$ в) Назвати сусідів чисел: $15 \dots, 12 \dots, 18 \dots$ 3. Поставити числа в порядку зменшення. $12, 3, 6, 14, 18, 20, 8, 2, 15, 9, 5$. Назвати одноцифрові числа, двоцифрові. Підкреслити крейдою кількість одиниць у двоцифрових числах. Поставити числа в порядку від найбільшого до найменшого. 4. Повідомлення теми і завдань уроку 5. Актуалізація опорних знань. <i>Як утворити число 14?</i> + 6. Проблемне питання. <i>Що буде якщо відняти $14 - 10$, $14 - 4$?</i> 7. Виведення теми уроку, постановка завдань. <i>Вчитель:</i> – Сьогодні ми навчимося розв'язувати нові приклади. А зрозуміє ці приклади той, хто навчився швидко розкладати двоцифрові числа на розрядні доданки. На уроці нас ще чекають цікаві задачі і завдання для кмітливих дітей. Отже, за роботу. 8. Розкласти числа на розрядні доданки.

		$15 = 10 + \dots \quad 17 = \dots + \dots \quad 16 = \dots + \dots$ $19 = \dots + 9 \quad 12 = \dots + \dots \quad 11 = \dots + \dots$ $14 = \dots + \dots \quad 18 = \dots + \dots \quad 13 = \dots + \dots$ 9. Задача 1) Повторення назв компонентів та результату дії віднімання $9 - 3 = 6$ (зменшуване) (від'ємник) (різниця) 2) Розв'язування задачі Їжачок по лісі біг, Ніс 11 яблук на пиріг. Одне впало, покотилось Скільки яблук залишилось? 10. Пояснення розв'язання задачі.
2.	Усвідомлення змісту	I. Ознайомлення з додаванням і відніманням виду: $10 + 4$, $14 - 4$, $14 - 10$. <i>А) На основі пучків паличок.</i> Б) $10 + 6 = 16$ $12 - 2 = 10$ $14 - 10 = 5$ Закріплення матеріалу. 1.Каліграфічна хвилинка. $8 = 8 = 8$ II. Знаходження значень виразів з коментуванням. $10 + 5 = \quad 13 - 3 =$ $10 + 3 = \quad 17 - 7 =$ $10 + 8 = \quad 12 - 10 =$ $10 + 6 = \quad 19 - 10 =$ Фізкультхвилинка III. Робота над задачами. Робота за підручником. 1) У кошику було 16 яєць. На приготування сніданку взяли 6 яєць. Скільки яєць залишилось у кошику? (с 95 №3) На скільки більше яєць залишилося, ніж узяли? 2) Метод «Якби...» - Якби змінити запитання задачі: На скільки більше яєць залишилося, ніж узяли? 3) Довжина першого відрізка 13 см, а другий відрізок на 10 см коротший. Знайдіть довжину другого відрізка. Хвилинка-цікавинка. Завдання на розвиток логічного мислення, кмітливості. 1. Добрати такі числа і знаки дій, щоб рівності були правильними. Завдання 5, с.95 $5 * * = 10 \quad 7 * * = 9$

		$8 * * = 4$ $6 * * = 2$
3.	Рефлексія	I. «Мікрофон» • Чи сподобався вам урок? • З якими новими прикладами ви познайомились на цьому уроці? • Які завдання були для вас складними, легкими? • Чи сподобалось вам те, як ви працювали на уроці? • Чи могли б ви працювати ще краще?

Тема: Способи читання виразів. Порівняння числа і виразу. Розв’язування задач на застосування дії додавання і віднімання. Вимірювання і запис довжини відрізків.

Мета: ознайомити з різними способами читання числових виразів; формувати вміння розв’язувати задачі на знаходження остачі й на зменшення числа на кілька одиниць, вимірювати відрізки і замінювати сантиметри на дециметри; розвивати уяву, пам’ять; виховувати акуратність, старанність.

Формувати групу компетентностей: володіння державною, математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров’язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1	Актуалізація	1. Створення сприятливого психологічного настрою на уроці. Пролунав уже дзвінок — Починається урок. Будуть витівки й задачі, Ігри, жарти, все для вас! Побажаю вам удачі — За роботу, в добрий час! 2. Вправа «Вірю – не вірю» Вірю, що на уроці ви покажете гарну роботу. (твердження учнів) 3. Мотивація навчальної діяльності. Вранці я спілкувалася із Мудрою Совою. Вона поспішала до лісової школи і сказала, що сьогодні розкаже лісовим звірятам, що вираз $10 + 6 = 16$ читається тільки так, а не інакше. А чи можете ви їй заперечити? (відповіді учнів). 4. Повідомлення теми і мети уроку. Будемо різними способами читати числові вирази; розв’язувати задачі на знаходження остачі й на зменшення числа на кілька одиниць, вимірювати відрізки і замінювати сантиметри на дециметри. 5. Стратегія «Мозковий штурм» - Як називаються компоненти дії додавання? - Як називаються компоненти дії віднімання? - Що означає «збільшити на кілька одиниць»? - Що означає «зменшити на кілька одиниць»?

		- Скільки сантиметрів в одному дециметрі? - Скільки сантиметрів і дециметрів у 14 см? 6. Вправа «Кодоване завдання». Поставте числа у порядку зменшення і ви прочитаєте, що ми будемо робити далі. (16 11 20 14 18 15 12) К Т Д А И Т Н 7. Математичний диктант. • Знайди різницю чисел: 7 і 3; 8 і 5. • Знайди суму чисел: 7 і 3; 4 і 2. • Зменшуване 9, від'ємник 4. Знайди різницю. • Знайди різницю чисел 10 і 3, а потім порівняй різницю і від'ємник.
2	Усвідомлення змісту	I. Повторення та закріплення вивченого матеріалу. 1. Стратегія «Хто краще знає і пам'ятає». (Читання виразів на додавання і віднімання різними способами) – за вправою 1, підручника – с. 96 2. Порівняння виразів та числа і виразу - за вправою 2 підручника – с.96 3. Робота над задачами. А) Розв'язування задачі на знаходження остачі. <i>Мама купила 16кг помідорів. 10кг вона засолила. Скільки кілограмів помідорів залишилося?</i> Б)Розв'язування задачі на зменшення числа на кілька одиниць. (За підручником вправа 4 – с.96) 4. Робота з геометричним матеріалом (За підручником вправи 5,6 – с. 96)
3	Рефлексія	I. Метод «Інтерв'ю» (Учень бере інтерв'ю в своїх однокласників по темі уроку.) II. Оцінка власної діяльності на уроці. — Якщо ви задоволені своєю роботою, на полях поставте кружечок і зафарбуйте зеленим кольором. — Якщо ви могли б працювати краще, запаліть вогник жовтого кольору. — Якщо вам ваша робота не сподобалася, і ви могли б краще працювати, запаліть червоний сигнал світлофора.

Тема: Лічба в межах 20. Попереднє й наступне числа. Додавання і віднімання виду $14+1$, $17-1$. Розв'язування задач.

Мета: закріплювати знання нумерації чисел другого десятка; формувати вміння додавати і віднімати в межах 20 на основі знань про попереднє й наступне число; розв'язувати задачі вивчених видів; розвивати логічне мислення, увагу; виховувати інтерес до математики, бажання вчитися й здобувати знання.

Формувати групу компетентностей: володіння державною, математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
---	-------------	---------------

1.

Актуалізація

1. Привітання.

- Добрий день!

У добрий час!

Радо ми вітаємо вас!

З миром зустрічаємо,

Щастя вам бажаємо!

Наш девіз:

Будемо навчатись гарно,

швидко, весело і вправно!

2. Мотивація навчальної діяльності.

- Сьогодні у нас незвичайний урок!

До нас на гостину поспішає казка.

Наш урок цікавим буде!

Казку люблять усі люди!

І дорослі, і малі,

Тобто й наші школярі.

Будемо ми працювати,

Й руку вправно піднімати.

Казка кличе нас усіх!

Починаємо мерщій!

3. Гра «Шифрувальник»

- Діти, будьте уважними, з ким саме ми поринемо в казку, ви скажете, виконавши завдання.

3 +	10 -	3 +	8 -	2 +	6 -	5 +
2	9	3	6	1	2	2
5	1	6	2	3	4	7
Б	К	О	О	Л	О	К

Колобок

- Молодці виконали завдання.

4. Повідомлення теми уроку.

- Ми сьогодні побуваємо у казці «Колобок», але на свій математичний лад.

Разом з Колобком ми будемо лічити та обчислювати в межах 20, на основі знань про попереднє і наступне число, розв'язуватимемо задачі.

Отже, казка починається!

Вступна розповідь вчителя.

Розповім вам, діти,

Давню казку, ось яку...

Не в болоті, ні в ліску,

Край села стояла хата.

Там жили дідусь і баба.

Роботящими були, мали свинку,

Пасли гуси, часто пиріжки пекли.

Дід: - Навари, бабо, мені вареників!

Баба: - Та з чого я тобі їх наварю, борошна ж немає!

Дід: - А ти по засіках помети, по закутках пошкреби, та й набереться трішки.

Хоч на колобок вистачить.

Учитель: - Спекла баба ввечері Колобок і поклала на вікно, щоб прохолонув. Колобок вийшов незвичний, непосидючий,

допитливий. Лежить Колобок на вікні, дивиться на небо і зірки рахує. І ви йому допоможіть.

5. Усна лічба.

1) Гра «Продовжи»

- Порахувати від 5 до 15, від 14 до 19, від 9 до 13, від 14 до 20.

2) Назвати: - яке число передує числу 15, 19

- яке число слідує за числом 13, 17.

3) Колобок хоче дізнатися які сусіди мешкають поруч.

- Назвіть сусідів числа: 12, 14, 16.

4) Гра «Запали зірку»

Знайти і обчислити вирази із відповіддю 10.

$$9 + 1 \quad 7 + 3 \quad 6 + 3 \quad 2 + 8 \quad 5 + 5 \quad 6 + 4$$

$$1 + 7 \quad 1 + 9 \quad 4 + 3 \quad 3 + 7 \quad 8 + 2 \quad 4 + 6$$

- Скільки яскравих зірочок нарахував Колобок? (9)

- Мріяв, мріяв Колобок і не помітив, як настав ранок. Він стрибнув з вікна і помандрував у ліс.

Колобок : - Я такий гарненький:

Щічки рум'янінькі,

Ще й біленьке личко.

А я все дивлюся,

Куди покочуся.

5) Каліграфічна хвилинка.

Учитель: - Вискочив Колобок на каліграфічну галявину.

Зошит свій я відкриваю,

Навскісок його кладу.

Ручку я ось так тримаю,

Не лінуюсь, а пишу.

Потрібно навчити нашого героя писати каліграфічно цифру 8.

Написання цифри 8 .

Учитель: - Котиться Колобок, аж ось назустріч йому Зайчик.

Зайчик: - Так, стань рівненько, повернись,

Ну й круглий ти! Куди не глянеш –

Що впоперек, що в довжину.

Комусь сніданком в лісі станеш.

Тікай, бо зараз дожену!

Колобок: - Хіба я що тобі зробив?

Зайчик: - Ось ти повинен що зробити:

Якщо розв'яжеш ти завдання,

Я тебе без покарання відпущу.

Колобок: - Але що ж мені робити?

Треба все це полічити.

А я в школу не ходив

Й математики не вчив.

Допоможіть мені!

6. Математичний диктант

- Колобок просить нас допомогти записати числа.

- Скільки морквинок, якщо їх кількість – 1 дес. 6 од.;

- Скільки бурячків, якщо їх кількість – 1 дес. 1 од.;

- Скільки капусти, якщо їх кількість – 1 дес. 8 од.;

- Скільки картоплин, якщо їх кількість – 1 дес. 9 од.;

- Скільки яблук, якщо їх кількість - 2 дес.

7. Самоперевірка.

16, 11, 18, 19, 20.

2.

Усвідомлення змісту

I. Сприймання та усвідомлення нового матеріалу.

Учитель:

- Покотився Колобок далі, аж тут назустріч – Сірий Вовк.

Вовчик:

- Я голодний і сердитий,
Хочу їсти, хочу пити.
В мене повний рот зубів,
І ще жоден не поїв.

Колобок:

- Не їж мене, Вовчику!
Я тобі у пригоді стану!

Вовчик:

- Тоді виконай такі завдання.

Колобок:

- А я в школу не ходив
Й математики не вчив.
Виручайте мене, друзі!

- Обчисліть приклади

10 + 1 = 11

11 + 1 = 12

12 + 1 = 13

13 + 1 = 14

14 + 1 = 15

15 + 1 = 16

16 + 1 = 17

17 + 1 = 18

18 + 1 = 19

19 + 1 = 20

Прочитайте тільки відповіді.

Що ви одержали? (Послідовний ряд чисел).

Як він утворився? (Додавали до числа 1).

Тоді, що означає додати до числа 1? Одержати наступне число).

А тепер будемо віднімати по 1.

20 – 1 = 19

19 – 1 = 18

18 – 1 = 17

17 – 1 = 16

16 – 1 = 15

15 – 1 = 14

14 – 1 = 13

13 – 1 = 12

12 – 1 = 11

11 – 1 = 10

- Прочитайте відповіді.

- Які числа одержали? (Попередні)

- Отже, додаючи до числа одиницю, ми отримуємо наступне число.

- І навпаки, віднімаючи одиницю, ми отримуємо попереднє число.

- Колобок мандрував і втомився. Потрібно йому і нам відпочити.

Вправа для очей

II. Закріплення і систематизація навчального матеріалу.

- Покотився Колобок далі, а тут назустріч Ведмідь.

Ведмідь:

- Я – Ведмедик волохатий,
Люблю ягідки й медок.
Ой, а що це так запахло?
Смачний, мабуть, Колобок?

Колобок:

- Не їж мене, Ведмедику, я тобі у пригоді стану.

Ведмедик:

- Ну тоді, Колобочку, виконай завдання.

Колобок:

- А я в школу не ходив
Й математики не вчив.
Допоможіть мені.

1. Робота з підручником с. 97.

1). Усні обчислення

11 + 1 = 12

10 + 3 = 13

16 – 1 = 15

4 + 10 = 14

20 – 1 = 19

10 + 4 = 14

13 + 1 = 14

17 – 7 = 10

16 – 6 = 10

Фізкультхвилинка

2. Робота в зошиті з друкованою основою.

		- Покотився Колобок далі, а поблизу за горбочком, Лисичка вже його чекає – зустрітись хоче . Лисичка: - Чи є в світі молодиця, Краща за мене, Лисицю? Люблю курку, люблю гуску, Можу з'їсти трясогузку. Люблю рибку, люблю птичку, Бо я ж хитрая Лисичка. Колобок: - Не їж мене Лисичко. Лисичка: - Звідки штука ця взялась? І зовсім не пахне м'ясом. Ні, не буду його їсти! Лиш завдання дам йому. 1) Розв'язати задачу. На дошці скорочений запис задачі. Знайшла ----- 10 грибів Стало ----- 19 грибів Було ----- ? грибів $19 - 10 = 9(\text{гр.})$ Лисичка: - А тепер візьму швиденько, Відведу назад стареньким. Щоб їм більше не скучать, Буде він за онуча. - Не сумуйте йдіть стрічать, Привела я втікача. Лиш завдання розв'яжіть, А тоді його беріть. 2) Самостійна робота с. 24 №4 1 в. – верхній рядок. 2 в. – нижній рядок. Учитель: - Колобочка виручаєм, Зараз числа порівняєм. <table> <tr> <td>$15 < 16$</td> <td>$19 < 20$</td> <td>$16 = 16$</td> </tr> <tr> <td>$13 > 12$</td> <td>$18 > 17$</td> <td>$13 < 17$</td> </tr> </table> Учитель: У країні казочок Був веселий Колобок. Разом з ним і дідо й баба Проживали в чудо-хаті. - Уважно подивіться на екран. - З яких геометричних фігур побудували хатку.	$15 < 16$	$19 < 20$	$16 = 16$	$13 > 12$	$18 > 17$	$13 < 17$
$15 < 16$	$19 < 20$	$16 = 16$						
$13 > 12$	$18 > 17$	$13 < 17$						
3.	Рефлексія	І. Підсумок уроку. Учитель: - Всі завдання розв'язали, Перешкоди подолали, Тож, мерщій, часу не гайте, Що робили? Пригадайте! (Відповіді дітей) - На полі зошита намалюйте смайлик. - Якщо сподобався урок – домалюйте посмішку. Дякую, що Колобка ви Рятувати поспішали, Так завзято працювали, Всі завдання розв'язали.						

		Скажем дружно ми усі, Що ви просто: «Молодці!»
--	--	---

Тема. Вправи на додавання і віднімання в межах 20. Задачі на знаходження невідомого доданка. Складання рівностей за малюнками і схемами.

Мета: вчити додавати і віднімати в межах 20; розв'язувати задачі на знаходження невідомого доданка; складати рівності за малюнками і схемами; розвивати обчислювальні навички, логічне мислення, аналітичні вміння, пам'ять, увагу, зв'язне мовлення; формувати вміння організовувати своє робоче місце, планувати свої дії, орієнтуватися в часі, доводити роботу до кінця; будувати взаємні стосунки на толерантній основі, продуктивно співпрацювати в парах; виховувати бережне ставлення до природи рідного краю, проявляти ініціативу; виробляти контрольно-оцінювальні вміння.

Формувати групу компетентностей: володіння державною, математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Привітання. В народі кажуть «Добрий гість – дому радість». Подаруйте нашим гостям усмішку і привітайтеся з ними. Розвиток мотивації до вивчення теми уроку. Сьогодні, сподіваюсь, у нас буде цікавий урок. До знань з математики ми зробимо ще один крок. До нас завітала гостя. Щоб відгадати хто вона, назвемо числа в порядку зростання: Слайд 1,2 Так, до нас завітала весна, адже сьогодні за календарем 1 день весни. І запрошує вона нас на галявину знань. По всіх усядах пісня лине, Усе пробуджується від сну, І всі рослини, всі комашки Вітають дівчину-весну. (<u>Малюнок Весни на дошці</u>) 2. Оголошення теми і мети уроку - Сьогодні ми будемо додавати і віднімати в межах 20, розв'язувати задачі на знаходження невідомого доданка,

складати рівності за малюнками і схемами, для того щоб пришвидшити прихід Весни.

- Отож, подивіться на сонечко і за опорними словами складіть речення про те, що ви очікуєте від уроку.

(Відповіді учнів)

Слайд 3

- А я очікую, що ви будете правильно обчислювати вирази, складати рівності, задачі, проявлятимете ініціативу, старанність, дружно співпрацюватимете в парах. **Відгадування загадки.**

- З приходом тепла навесні прокидаються комашки. Відгадайте загадку про одну із них.

У червоного малятка
На спині крапинки-цятки,
Чорні вуса, голова.
Любить лагідні слова.

(Сонечко)

(Малюнок сонечка на дошці, під ним завдання)

3. Стратегія «Зайве число»

Сонечко принесло нам на своїх крильцях завдання. Нам потрібно визначити в даному ряді зайве число і пояснити чому воно зайве.

11 13 15 17 18 19

4. Стратегія «Кубування». Характеристика числа 18.

(Відповіді учнів)

- 18 – число другого десятка
- Число 18 – парне
- «Сусіди» числа 18 – попереднє – 17, наступне – 19
- Число 18 записується цифрами 1 і 8.
- В числі 18 - 1 десяток і 8 одиниць
- Число 18 більше, ніж числа від одного до 17

(В подарунок - квіточки)

5. Каліграфічна хвилинка – число 18.

6. Відгадування загадки. Математичний диктант.

Тільки лялечка проснеться,
Він у шати одягнеться.
Погляду не відірвати,
Здатний всіх зачарувати. (Метелик).

(Малюнок метелика на дошці.)

7. Математичний диктант

		- Знайти суму чисел 10 і 7 (17) - Знайти різницю чисел 7 і 2 (5) - 19 збільшити на 1 (20) - 8 зменшити на 2 (6) - Скільки квіточок розцвіло, якщо їх 1 дес. 3 од. (13) Сл.4 - Скільки шпаків прилетить, якщо їх 1 дес. 9 од. (19) Сл.5 - Маса індика, який стоїть на одній нозі – 8 кг, Якою буде маса індика, якщо він стане на 2 ноги? (8 кг) Сл.6 - Яка довжина стебла у підсніжника, якщо воно становить 1 дм 1 см? (11 см) Сл.7 8. Самоперевірка на дошці під малюнком метелика. (17, 5, 20, 6, 13, 19, 8, 11) (Хто виконав завдання без помилок – в подарунок квіточка) 9. Фізкультхвилинка «Вийди, вийди, сонечко...»												
2.	Усвідомлення змісту	I. Розвиток математичних умінь та навичок. 1. Розгадування загадки від зайчика. Сіромаха і стрибайчик. Це вухатий, гарний..... (зайчик). Зайчик навесні білу зимову шубку міняє на сіру. 2. Складання рівностей за малюнками (схемами) у підручнику с. 99. Завдання 2 – Зайчик пропонує нам скласти рівності за малюнками і схемами. Ми їх розв’яжемо, міркуючи вголос. (Дарую квітку). 3.Робота в парах і в командах. Сл. 9. - Командири команд «Пролісок», «Ряст», «Конвалія» працюють біля дошки, а діти в групах на місцях. - Поміркуйте і запишіть заховані числа і математичні дії <table border="0"> <tr> <td>«Пролісок»</td> <td>«Ряст»</td> <td>«Конвалія»</td> </tr> <tr> <td>7-...=5</td> <td>6+...=9</td> <td>8 -...=6</td> </tr> <tr> <td>3+...=8</td> <td>8-...=4</td> <td>3 +...=5</td> </tr> <tr> <td>9...7=2</td> <td>3...4=7</td> <td>6 ... 4=2</td> </tr> </table> (Дарую квітку) 4. Загадка Першим я приніс весну, Розбудив усе від сну І співаю під вікном. Люди звать мене ... (шпаком). 5. Повторення послідовності роботи над задачею. - Шпак нам приніс цікаву задачу. Перед тим, як розв’язати її, давайте згадаємо послідовність роботи над задачею Слайд 10	«Пролісок»	«Ряст»	«Конвалія»	7-...=5	6+...=9	8 -...=6	3+...=8	8-...=4	3 +...=5	9...7=2	3...4=7	6 ... 4=2
«Пролісок»	«Ряст»	«Конвалія»												
7-...=5	6+...=9	8 -...=6												
3+...=8	8-...=4	3 +...=5												
9...7=2	3...4=7	6 ... 4=2												

5. Робота над задачею

а) Розповідь вчителя.

За вікном весна. Земля скоро пробудиться від зимового сну. Прилетять із вирію птахи і будуть знову вити гнізда. А незабаром у них з'являться пташенята.

Та не тільки в диких птахів з'являться дітки, а у свійських теж народжуються пташенята. І от у нашої курки вилупились курчата

б) Складання задачі за малюнком (Підручник, с.99 № 4).

У курки вилупилось 10 курчат. Троє клюють зернятка, а решта заховались під мамою квочкою.

в) Аналіз задачі за коротким записом на дошці під малюнком шпака.

- Що означає число 10?
- Що означає число 3?
- Яке запитання ми поставимо? (Скільки курчат заховалось під квочкою?)

- Яке правило застосуємо? Щоб знайти невідомий доданок, потрібно від суми відняти відомий доданок).

г) Запис задачі в зошит.

6. Стратегія «Якби ...»

- Якби ми змінили дані задачі, то якою були б умова та запитання ?

6А) Вправа для очей

7. Самостійна робота(за варіантами) Підручник с.99, завдання 3

8. Самоперевірка (відповіді на дошці)

Хлопчики		Дівчатка	
8	9	1	0
1	4	3	0

9. Робота з геометричним матеріалом. Підручник с.99, завдання 5.

3.	Рефлексія	І. Підсумок уроку - Чи справдилися ваші очікування? - Чому? (Тому, що я очікував навчитися складати обернені задачі. Я очікувала на уроці дізнатися для себе щось нове.) Слайд 11
----	-----------	--

II. Оцінка своєї роботи.

Технологія «Продовж речення» Сл. 12

- На уроці я працював... .
- Своєю роботою на уроці я
- Урок мені здався
- Я спробую
- Мені сподобалось
- Мені захотілось
- Отже, всі завдання виконано. Дякую вам за роботу. Ви гарно сьогодні працювали. Молодці!

Сл. 13.

- А зараз давайте прикрасимо нашу лісову галявину весняними квітами.

Тема: Доповнення чисел до 10. Узагальнена таблиця додавання і віднімання в межах 10. Розв'язування прикладів і задач.

Мета: узагальнити табличні випадки додавання і віднімання в межах 10; вправляти в доповненні одноцифрових чисел до 10; повторити назви компонентів дій додавання і віднімання; розвивати пам'ять, увагу; виховувати самостійність, стимулювати цікавість до вивчення математики.

Формувати групу компетентностей: володіння державною, математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Привітання. Пролунав і стих дзвінок, Починається урок. <i>Девіз уроку:</i> Міркуємо — швидко, Відповідаємо — точно! Рахуємо — правильно, Пишемо — гарно! 2. Розвиток мотивації до вивчення теми уроку. Стратегія «Кодоване завдання» - Прочитайте тільки парні числа по порядку і ви дізнаєтесь, що ми сьогодні будемо вивчати. 1, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

		Р Т А К Б С Л І И Х Ц Е Я 3. Повідомлення теми і мети уроку. 4. Математичний диктант. • До 10 додати 5. • Знайти суму 7 і 2. • Яке число більше, 17 чи 18? • Знайти різницю 9 і 4. • 17 зменшити на 7. • 4 плюс 10. • Яке число іде за числом 15? • Яке число стоїть між числами 17 і 19? • 10 мінус 8. • Я задумала число, додала до нього 6 і одержала 18. Яке число я задумала? 5. Каліграфічна хвилинка 6. Перетворення іменованих чисел 1 дм 7 см = .. см 1 дм 4 см = ..см 1 дм 9 см = .. см 14 см = ..дм ..см 15см = ..дм..см 18см = ..дм ..см
2.	Усвідомлення змісту	I. Ознайомлення з новим матеріалом. 1. Пояснення вчителя — Діти, ми вивчили багато таблиць на додавання і віднімання чисел у межах 10. Якщо з'єднати всі таблиці разом, то одержимо величезну таблицю, яка займатиме багато місця. Це незручно. Не тільки тому, що таблиця займає багато місця, але ще й тому, що такою таблицею незручно користуватися. Про це здогадався й давньогрецький філософ і математик Піфагор. Він з'єднав усі таблиці в одну. (Учитель демонструє учням зведену таблицю додавання і віднімання в межах 10.) — Розгляньте таблицю. Хто знає, як нею користуватися? — Я вам допоможу. Наприклад, необхідно до 2 додати 4. Знайдемо число 2 у вертикальному стовпчику і поставимо на цифру вказівний палець лівої руки. Знайдемо число 4 у горизонтальному ряді й поставимо на цифру вказівний палець правої руки. Вказівний палець правої руки рухається вниз від числа 4, а вказівний палець лівої руки рухається праворуч від числа 2. Пальчики зустрінуться в клітинці із числом 6. Це й буде відповіддю. Числа вертикального стовпчика — це перший доданок, а числа горизонтального рядка — це другий доданок. — Цей приклад можна обчислити по-іншому. Спочатку можна взяти число 4 у горизонтальному рядку, а число 2 — у вертикальному стовпчику. — У клітинці з яким числом зустрінуться ваші пальчики? (У клітинці з числом 6) — Тепер числа горизонтального рядка стали першим доданком, а числа вертикального стовпчика — другим доданком. — А значення суми від цього змінилося? (Ні) — Чому? (Тому що від зміни місць доданків сума не змінюється.)

		● Фізкультхвилинка «Раз» — підняти руки вгору, «Два» — нагнутися додолу. Не згинайте, діти, ноги, Як торкаєтесь підлоги. «Три, чотири» — прямо стати, Будем знову починати. — А тепер спробуємо від 8 відняти 3. — Із усіх цифр 8 таблиці необхідно вибрати ту, яка стоїть навпроти числа 3, що стоїть ліворуч. Угорі над числом 8 зможемо прочитати відповідь прикладу. Це число 5. 2. Первинне закріплення На дошці — таблиця додавання і віднімання в межах 10. Розв'яжіть приклади, використовуючи таблицю: $2 + 2$; $3 + 1$; $1 + 4$; $7 - 2$; $9 - 3$; $8 - 5$. 7. Закріплення вивченого матеріалу. А) Робота з підручником с.104. Складання прикладів за малюнками. Б) Робота з текстовою задачею. <i>Маша засушила 19 листків — дубових і кленових. Кленових листків було 9. Скільки дубових листків засушила Маша?</i> — Скільки дубових і кленових листків засушила Маша? — Скільки було кленових листків? — Як дізнатися, скільки дубових листків засушила Маша? $19 - 9 = 10$ (л.) — Яку дію використали в задачі? Чому? Г) Гра «Збери намисто» — Скільки слив було в першому кошику? (15) — Скільки слив було в другому кошику? (10) — На скільки більше слив у першому кошику, ніж у другому? $15 - 10 = 5$ (с.) — Як порівняти два числа? (Треба від більшого відняти менше). Д) Логічна задача. На березі три товсті гілки, на кожній товстій гілці — по три тоненькі гілочки, на кожній тоненькій гілочці — по одному яблучку. Скільки всього яблук? (Жодного, на березі яблука не ростуть.)
3.	Рефлексія	І. Підсумок уроку. — Що нового дізналися? — Що сподобалося найбільше? — Чи все у вас вийшло? — Чи всім задоволені? — Оцініть свою роботу сонечком, якщо вам було все зрозуміло, або хмаринкою, якщо у вас були труднощі.

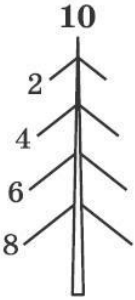
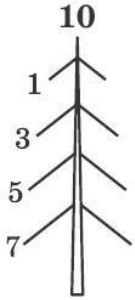
Тема: Розкладання числа на два доданки. Додавання числа частинами.
 Задачі на знаходження невідомого доданка. Побудова відрізків.

Мета: вчити додавати число частинами, розв'язувати задачі на знаходження невідомого доданка, будувати відрізки; розвивати мислення, обчислювальні навички, вміння працювати в парах; виховувати інтерес до математики, охайність в оформленні письмових робіт.

Формувати **групу** **компетентностей:** володіння державною, математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку										
1.	Актуалізація	1. Організація класу. Ось дзвінок сигнал подав, Працювати настав час. Тому часу ми не гаймо І урок розпочинаймо. 2. Вправа « Не хочу хвалитися, але я ...» Не хочу хвалитися, але я сьогодні буду намагатися донести свої знання з математики вам і надіюсь, що ви впораєтесь із поставленими завданнями. (твердження учнів) Чого очікуєте від сьогоднішнього уроку? 3. Мотивація навчальної діяльності. Яка гостя завітала на наш урок ви дізнаєтесь, відгадавши загадку. Якщо сніг вже скрізь розтанув І травичка зеленіє, Ще й пташок співає зграя, Що це, діти, означає? Це до нас прийшла/ весна/ Йшла Весна по землі. Йшла лугами, лісами. І раптом на лісовій галявині побачила Берізку, яка гірко плакала. - Чому ти сумуєш, Берізко?- запитала Весна. - Як же мені не сумувати, коли все навкруги зеленіє, а я не маю зеленого вбрання. Допоможи мені, Весно красна! - Я знаю хто тобі допоможе,- відповіла Весна. - Тобі допоможуть учні 1-Б класу. Якщо вони справляться з сьогоднішніми завданнями, то ти одягнеш на себе зелені листочки. - То що, діти, допоможемо берізці? (За кожне виконане завдання вчитель прикріплює на берізку листочка). 4. Повідомлення теми і мети уроку. 5. Фронтальне опитування. Усний рахунок. а) гра «Мовчанка» (доповнити до 10) Вчитель показує приклади, а діти дають відповідь. б) гра «Теремок» <table><tr><td>8</td><td>+</td><td>?</td><td>=</td><td>10</td></tr><tr><td>3</td><td>+</td><td>?</td><td>=</td><td>8</td></tr></table>	8	+	?	=	10	3	+	?	=	8
8	+	?	=	10								
3	+	?	=	8								

		<table><tr><td>6</td><td>-</td><td>4</td><td>=</td><td>?</td></tr><tr><td>?</td><td>+</td><td>3</td><td>=</td><td>7</td></tr></table> У теремку жили числа. Вийшли вони погуляти і заблукали. Допоможемо числам? Їх потрібно повернути у свої домівки. На дошці виставлені цифри від 1 до 10. Потрібно вибрати ті, які «живуть» на кожному з поверхів. в) скласти всі можливі приклади на додавання з відповіддю 6, 7, 8, 9. 6. Математичний диктант. Хвилинка каліграфії. - Записати каліграфічно відповіді. - сума чисел 1 і 3; - різниця чисел 9 і 4; - 4 збільшити на 3; - 7 зменшити на 5; Каже мати - квочка: - В мене 2 синочки Та 4 дочки. Скільки діточок у квочки? Ви малята полічіть І у зошит запишіть.	6	-	4	=	?	?	+	3	=	7
6	-	4	=	?								
?	+	3	=	7								
2.	Усвідомлення змісту	I. Вивчення нового матеріалу. 1. Створення проблемної ситуації. - Учні пишуть приклад: $8+5$ Пропоную підказку: $\begin{array}{c} \wedge \\ 2 \quad 3 \end{array}$ - Учні збираються у групи і самі роблять висновок, що другий доданок потрібно розкласти на зручні доданки. 2. Робота з підручником. С.105 №3,4 <i>Сім жовтих груш, Зелених — п'ять. Нам треба всі порахувать. Десяток в ряд ми покладем, А решту поки відкладем. Зелених три ми додали — Десяток груш ми здобули! Тепер ще дві додати. Як легко рахувати! — Чому ми розклали кількість зелених груш на 3 і 2? (Доповнили 7 груш до 10.)</i> Учні з допомогою вчителя роблять висновок, що 9 забирає від другого доданка 1 8 забирає 2 7 забирає 3 6 забирає 4 5 забирає 5										

		3. Робота в парах над задачами. С.105 №5,6. 4. Розв'язання віршованих задач. Десять яєць знесла курка Анфіска. Кілька поклала відразу у миску. Ще шість яєць у коробку сховала. Скільки у мисці — багато чи мало? $(10 - 6 = 4.)$ Біг зайчисько Куций Хвіст, Десять капустинок ніс. По дорозі зголоднів, Троє капустинок з'їв. А тепер для вас задача: Порахуйте ви остачу. $(10 - 3 = 7.)$ II. Повторення та закріплення вивченого матеріалу. 1. Гра «Ялиночка». - Доповніть до 10. II. Робота з геометричним матеріалом.с.105 №7. III. Виконання логічного завдання 8 на с. 105 підручника. Відповідь: удень сова спить.
3.	Рефлексія	I. Підсумок уроку. - Чи здійснилися ваші очікування? - То як до 7 додати 6? Берізка стала красунею, тому що одягнулась у зелене вбрання і ви їй у цьому допомогли. Вона не сумує, а радіє і щиро дякує учням 1-Б класу.

Тема: Утворення і назви чисел від 21 до 89. Лічба в межах 89. Знаходження значень виразів, що містять дужки. Розв'язування задач.

Мета: Ознайомити учнів з утворенням та назвами чисел від 21 до 89; вправляти в знаходженні значень виразів, що містять дужки; розвивати критичне мислення, уміння розв'язувати задачі; виховувати старанність, стимулювати цікавість до вивчення математики.

Формувати групу компетентностей: володіння державною, математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Хід уроку
1.	Актуалізація	1.Організація класу до уроку <i>Пролунав дзвінок, починаємо урок. Наш девіз: "Граючись - навчаємось!"</i> Прийом «Я буду математиком тому, що ...» (твердження дітей) 2. Розвиток мотивації до вивчення теми уроку. Сьогодні до нас на урок прийшла героїня з казки. Щоб дізнатися її ім'я, ви маєте розв'язати приклади і підставити потрібні букви. $\begin{array}{ll} 13-10= & 8+3= \\ 6+6= & 11-4= \\ 14-6= & 9+4= \\ 14-5= & 10+4= \\ 12-2 = & 16-1= \end{array}$ Ключ: 3-Б 8-л 10-с 12-і 14-к 7-і 9-о 11-н 13-ж 15-а 3. Повідомлення теми і мети уроку. Дівчинка вона старанна, вчилася добре у казковій школі, але ми сьогодні навчимося самі і покажемо Білосніжці, як утворюються числа першої сотні, будемо розв'язувати задачі та обчислювати вирази, що містять дужки. 4.Фронтальне опитування. 5. Прийом «Кубування». (Характеристика числа 20)
2.	Усвідомлення змісту	I.Вивчення нового матеріалу. - Як утворилося число 21? 1. Рахунок з 20 до 39 2. Назад з 20 до 10 3. Рахунок десятками з 10 до 100 4. Розклад чисел на розряди - Скільки в числі десятків - Скільки одиниць 5. Утворення числа 39 6. Утворення числа 40, 41 (демонстраційний матеріал: палички, пучки) 7. Утворення чисел від 40 до 89 за матеріалом підручника с. 109 – 110. 8. Фізкультхвилинка. 9. Робота в парах. Утворення чисел : 45, 56, 34, 27 II. Розвиток математичних знань. 1.Знаходження значень виразів з дужками $(8 + 2) + 5 = \quad (19-9) + 3 = \quad 4 + (14-4) =$ III. Повторення та закріплення вивченого матеріалу. 1. Розв'язування задачі за коротким записом. Д . – 7 д. Кл. - ?, на 2д. <

		2. Обчислення значень виразів. $15-7+4$ $9+5-7$ $12-5+8$ $5+6-4$ $7+4-2$ $4+5+6$ $7+7-6$
3.	Рефлексія	I. Підсумок уроку. Прийом «Мікрофон».

Тема: Утворення і назви чисел від 90 до 100. Лічба в межах 100. Складання виразів на дві дії за текстовою умовою. Розв'язування задач. Побудова відрізків.

Мета: продовжувати навчати учнів про числа першої сотні, лічити й називати числа в межах 100; вправляти у складанні виразів за текстовою умовою та побудові відрізків; розвивати мислення учнів, увагу, спостережливість; виховувати самостійність, старанність, працелюбність.

Формувати групу компетентностей: володіння державною, математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

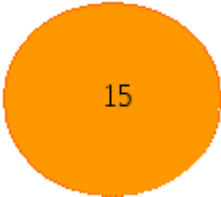
№	Етапи уроку	Перебіг уроку						
1.	Актуалізація	1. Створення сприятливого психологічного настрою. Пролунав уже дзвінок, Починається урок. На уроці не скучай – Математику вивчай! Девіз сьогоднішнього уроку: «Якщо хочеш багато знати, треба гарно працювати!» 2. Інтелектуальна розминка «Вірю – не вірю». - Вірю, що сьогодні на уроці ви будете лічити без помилок, правильно розв'язувати задачі. Будете уважними і старанними. (Твердження учнів) 3. Мотивація навчальної діяльності. - Розгадайте ребус і ви дізнаєтесь, що ми сьогодні будемо робити $100\text{ян} + \text{ка} - \text{ян} - \text{ка} = \dots (100)$ 4. Повідомлення теми і мети уроку. 5. Індивідуальне опитування/ картки * назви числа від 75 до 85 * яке число утвориться, якщо взяти: <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="text-align: center;">4 дес. 6 од.</td> <td style="text-align: center;">8 дес. 1 од.</td> <td style="text-align: center;">6 дес. 3 од.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">7 дес. 2 од.</td> <td style="text-align: center;">5 дес. 9 од.</td> <td style="text-align: center;">3 дес. 4 од.</td> </tr> </table>	4 дес. 6 од.	8 дес. 1 од.	6 дес. 3 од.	7 дес. 2 од.	5 дес. 9 од.	3 дес. 4 од.
4 дес. 6 од.	8 дес. 1 од.	6 дес. 3 од.						
7 дес. 2 од.	5 дес. 9 од.	3 дес. 4 од.						

		<u>Картка</u> У продавця 9 кавунів, а динь – на 5 менше. Скільки динь у продавця? $12 - 3 + 10$ $14 - 10 + 5$ 6. Усні обчислення. *Назвати числа, менші від 80, у яких число десятків дорівнює числу одиниць.(77, 66, 55, 44, 33, 22, 11) *Обчислити: $12 - 2 + 8$ $19 - 10 - 5$ $10 + 10 - 1$ *Білочка знайшла 6 білих грибів і 3 маслюки. 5 грибів вона віддала подрузі. Яке найменше число білих грибів могла одержати подруга? *На одній тарілці 6 груш. А на другій тарілці – на 10 груш більше. Скільки груш на другій тарілці? (16) 7. Стратегія «Кубування». (Збір інформації про число 16) 8. Каліграфічна хвилинка. Написання числа 16.
2.	Усвідомлення змісту	I. Вивчення нового матеріалу. 1. Бесіда і виконання завдань за вправами 19-21 с. 111 2. Повторне утворення чисел 90-100 на основі десяткового складу. 3. Фізкультхвилинка. II. Повторення та закріплення вивченого матеріалу. 1. Самостійне складання та обчислення виразів на дві дії : *суму чисел 10 і 8 збільшити на 1 *різницю чисел 14 і 4 збільшити на 10 2. Розв'язування задачі 23 за малюнком. 3. Робота з геометричним матеріалом. А) побудова відрізка за вправою 24 Б) виконання вправ 22*, 25*.
3.	Рефлексія	1. Підсумок уроку. - Що нового вивчали? - Назвіть всі числа від 89 до 100. 2. Оцінка своєї роботи. Технологія «Продовж речення» - На уроці я працював... . - Своєю роботою на уроці я - Урок мені здався - Я спробую - Мені сподобалось - Мені захотілось

Тема: Лічба десятками до 100. Утворення двоцифрових чисел з десятків і одиниць. Складання і розв'язування задач за малюнками.

Мета : формувати в учнів уміння рахувати десятками; утворювати числа з десятків та одиниць; удосконалювати обчислювальні навички шляхом розв'язування задач за малюнками; розвивати мислення, увагу, математичну мову; виховувати любов до тварин, працелюбність.

Формувати групу компетентностей: володіння державною, математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Створення сприятливого психологічного настрою. Подивилися на мене, Посміхнулися усі. Хто готовий до роботи? Хто бадьорий? Молодці! 2. Інтелектуальна розминка «Вірю – не вірю». - Вірю, що сьогодні на уроці всі будуть уважними, працюватиме, активними. (твердження учнів) 3. Розвиток мотивації до вивчення теми уроку. - Сьогодні у нас незвичайний урок. Разом ми помандруємо до улюбленої вами казки, здогадайтесь, якої! Він веселий і не зловбий, Цей хороший дивачок. З ним господар, хлопчик Робін І товариш П'ятачок. До прогулянок він ласий, Є на мед чутливий нюх, Зветься плюшевий ведмедик, Всім відомо, ... (Вінні-Пух). 4. Повідомлення теми і мети уроку. - Так, разом із цим веселим героєм, ми, мандруючи казкою, будемо вчитись рахувати десятками, утворювати числа з десятків та одиниць, розв'язувати задачі за малюнками. 5. Усне опитування. 6. Гра «Назви число». Назвати сусідів чисел: 20, 30, 40, 50, 60, 70. Назвати наступне число для чисел: 24, 45, 62, 78, 79. Назвати попереднє число для чисел: 45, 66, 27, 68. З цифр 0, 1, 2, 3 утворити всі можливі двоцифрові числа. Який приклад допоможе обчислити різницю 11-6? $5 + 5 = 10$ $5 + 6 = 11$ $6 + 11 = 17$ $5 + 11 = 16$ Одного ранку ведмедик Вінні - Пух прокинувся і став міркувати У П'ятачка немає кульки, а він їх дуже любить. Яку ж кульку йому подарувати? Завдання : назвіть колір кульки з правильною відповіддю до прикладу $16 - 5$

		7. Стратегія «Кубування». (Збір інформації про число 11) Каліграфічна хвилинка.
2.	Усвідомлення змісту	I. Вивчення нового матеріалу. 1) Пояснення вчителя : Вчитель : - Йдучи лісом, Вінні назбирав багато суниць. Але скільки ж їх усього? І тут на допомогу прийшла Сова. Вона порадила лічити ягоди десятками. Десять - нова лічильна одиниця. Якщо предметів багато, то їх краще групувати в десятки, а потім вже лічити. Спробуємо полічити суниці десятками. Коментар : Вчитель дістає картки, де суниці намальовані десятками. 1 десяток- 10 2 десятки - 20 3 десятки - 30 і т.д. У вчителя 5 таких карток. Скільки всього суниць? (50). 2) Тренувальні вправи. а) Порахувати десятками до 100. Завдання 27,28. 3) Фізкультхвилинка. II. Повторення та вивчення нового матеріалу. 1. Розв'язування задач 30, 32 за малюнками у підручнику. 2. Творча робота над задачею 29. - По дорозі далі Вінні -Пух зайшов у гості до Кролика. Найкращий товариш, По-моєму, Кролик : Він кожного гостя саджає за столик І меду в тарілку Весь час підливає ... Вірнішого друга, Ніж кролик, немає. Вінні знає, що Кролик його буде пригощати. Та мудрий Кролик спочатку задав задачу. У Кролика 9 горщиків з медом і 7 банок з варенням. Про що ми дізнаємось, коли обчислимо вирази : $9 + 7$, $9 - 7$? Розв'язування логічних завдань 31, 33.
3.	Рефлексія	I. Підсумок уроку. Метод «Мікрофон». - Що нового вивчали? - Що найбільше сподобалось? - Полічіть десятками від 40 до 90, від 100 до 30. Якщо вам сподобався урок, то оцініть його сонечком.

Тема: Рівності й нерівності, знаки їх запису. Порівняння чисел і виразів. Сантиметр. Дециметр. Метр. Вимірювання метром.

Мета: учити розрізняти числові рівності і нерівності, читати й записувати їх, визначати істинні та хибні рівності і нерівності; ознайомити з

одиницею вимірювання довжини — метром, співвідношенням між метром і дециметром та сантиметром, скороченим позначенням метра, учити користуватися складаним метром для вимірювання довжини; розвивати просторову уяву; виховувати акуратність.

Формувати групу компетентностей: володіння державною, математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Створення сприятливого психологічного настрою. Дзвоник всім нам дав наказ – До роботи – швидше в клас. Біля парти станем чемно – Хай мине час не даремно. Будемо уважні всі – Сядем на місця свої. 2. Розвиток мотивації до вивчення теми уроку. - Сьогодні у нас в гостях буде один із домашніх улюбленців. Відгадайте загадку: У нашої бабусі Сидить дід у кожусі. На сонечку грається Лапкою вмивається. (Котик) — Чого більше у котів — лапок, вушок чи хвостів? (Лапок.) — Чого найменше? (Хвостів.) 3. Повідомлення теми і мети уроку. Якщо ви так добре розумієте, що означає більше й менше, нам час перейти до порівняння чисел і виразів! А також ми ознайомимося з новою одиницею вимірювання довжини – метром. 4. Інтерактивна вправа «Мозковий штурм». - Які одиниці вимірювання довжини ви знаєте? - Скільки сантиметрів в одному дециметрі? - Порівняйте: 1дм ...1см 1дм ...10см - Виконайте перетворення : 1дм2см = ...см 14см = ...дм ...см 1дм8см = ...см 16см = ...дм ...см 5. Усні обчислення. - Мама купила стрічку, довжиною 1дм 5см. Вона відрізала 5см стрічки. Скільки сантиметрів стрічки залишилось? - Сергійко тримав мотузку довжиною 19см. Від неї він відрізав 1дм мотузки. Скільки дециметрів мотузки залишилося у Сергія?
2.	Усвідомлення змісту	I. Опрацювання нового матеріалу 1. Виконання завдання 34 на с. 113 підручника. Читання рівностей і нерівностей. Виявлення серед них хибних, виправлення помилок.

$$1 + 6 \neq 16, 15 < 16, 10 + 7 = 18 - 1.$$

2. Виконання завдання 37 на с. 114 підручника.

Ознайомлення з метром.

— Сьогодні вас чекає ще одне знайомство. (Учитель демонструє метрову лінійку.) І почнеться воно казкою «Сон у руку, або Перетворення метра».

У Математиці-країні

Жив пан — вельмишановний Метр.

Він, кажуть, там живе ще й нині.

Ось подивись: його портрет!

Цей пан мав дуже дивну звичку:

Усіх до себе приміряв.

І всім, хто менший або більший

На зріст за нього, докоряв:

— Ваш зріст мені не до вподоби!

До Метра ви не доросли! —

Дивився косо, морщив лоба,

Коли його переросли.

Ніхто не знав, чого він хоче,

Ніхто його не розумів.

А справа в тому, що він точно

їх зріст заміряти не вмів!

Та якось Метру сон наснився,

Неначе ліз він через тин,

Упав і раптом розлетівся

На десять скалочок-частин.

І кожна скалочка кричала:

— Я — дециметр, я — дециметр!

Від цього писку й верещання

Прокинувся шановний Метр.

Всміхнувся: «Сон, здається, в руку!

Такі не часто сняться сни!

Це вклад вагомий у науку

Про одиниці довжини!

І з того часу Метр не злився,

Не дорікав нікому більш.

На дециметри розділювався

І на частинки ще дрібніш.

Ті сантиметрами вже звались —

Таких частин аж сто він мав.

Тепер життя у Метра склалося!

Тепер усіх він заміряв!

3.Бесіда за казкою.

— На скільки дециметрів розділювався наш казковий Метр?

— А скільки сантиметрів у метрі? (Учитель демонструє складаний метр, поділений на дециметри.)

II. Фізкультхвилинка.

1) Виконання завдання 39 на с. 114 підручника.

2) Вимірювання довжини класної дошки за допомогою складаного метра.

3) Виконання завдання 41 на с. 115 підручника.

Практична робота: за допомогою метра діти відміряють

3 м мотузки, розмотуючи клубок.

— Як записати цю довжину в метрах? (3 м)

		— Зверніть увагу, що метр, як і всі інші одиниці вимірювання, позначається буквою без крапки. Як записати цю довжину в дециметрах? (30 дм) $1\text{ м} = 10\text{ дм}$, а $3\text{ м} = 30\text{ дм}$ 4) Вправа для очей. III. РОЗВИТОК І ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАНЬ, ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО 1. Виконання завдання 36 на с. 114 підручника (усно). 2. Виконання завдання 38 на с. 114 підручника. Креслення відрізків у зошиті. 3. Виконання завдання 40 на с. 115 підручника.
3.	Рефлексія	I. Підсумок уроку. Метод «Мікрофон». — Які нові знайомі з'явилися у вас на цьому уроці? (Знак «не дорівнює» і метр.) — Чи всі математичні записи правильні, або істинні? (Не всі.) — Як називають неправильні записи? (Хибними.)

Тема: Письмова нумерація чисел першої сотні. Читання чисел, записаних у нумераційній таблиці. Порівняння виразів і чисел. Знаходження значень виразів на дві дії, розв'язування задач.

Мета: ознайомити учнів з письмовою нумерацією чисел першої сотні; формувати вміння читати числа, записані в нумераційній таблиці, порівнювати вирази і числа, знаходити значення виразів на дві дії; розв'язувати задачі; розвивати мислення, спостережливість, кмітливість; виховувати уважність, стимулювати цікавість до вивчення математики.

Формувати групу компетентностей: володіння державною, математичну, природничу, навчання впродовж життя, здоров'язбережувальну.

№	Етапи уроку	Перебіг уроку
1.	Актуалізація	1. Організаційний момент Пролунав уже дзвінок, Починається урок Щоб урок минув цікаво, Всі беремося до справи. 2. Розвиток мотивації до вивчення теми уроку. - Прочитайте всі парні числа в порядку зростання і ви дізнаєтесь, що ми будемо робити сьогодні на уроці. 15 6 7 2 4 9 10 13 12 8 я т і ч и ю а с н н (читання) 3. Повідомлення теми і мети уроку. - Будемо вчитися читати і записувати двоцифрові числа , порівнювати вирази і числа, знаходити значення виразів на дві дії, розв'язувати задачі. - Чого очікуєте від сьогоднішнього уроку?

Діти з допомогою опорних слів розповідають про свої очікування).

4. Усне індивідуальне опитування. «Мозковий штурм».

- Скільки в метрі дециметрів?
- Скільки сантиметрів?
- Скільки дециметрів у 4м?
- Які знаки порівняння використовуємо в нерівностях?
- Скільки десятків і одиниць у числах: 15,17,20?
- Що показує цифра 8 у числі 18? А цифра 1?

5. Каліграфічна хвилинка. Метод «Кубування».

2. Усвідомлення змісту

I. Вивчення нового матеріалу.

Підготовча робота. Завдання 43,44.

II. Пояснення нового матеріалу.

- Числа першої сотні, як і числа перших двох десятків, записують цифрами.

Розгляньте таблицю - завдання 46. У запису числа цифрами числа позначають справа наліво. У таблиці на першому місці – одиниці, на другому – десятки. Це число 46.

- Прочитайте решту чисел у нумераційній таблиці. Розкажіть про значення кожної цифри.

Робота з нумераційною таблицею. Називання чисел.

	один	дв	три	чотири	п'ять	шість	сім	вісі	дев'ят
двадцять									
тридцять									
сорок									
п'ятдесят									
шістдесят									
сімдесят									
вісімдесят									
Дев'яносто									

III. Повторення та закріплення вивченого матеріалу.

1. Порівняння виразу і числа за завданням 46.

		2. Знаходження значень виразів на дві дії. $16-10+3=$ $10+(7-2)=$ $12+1-10=$ $(10-3)+10=$ 3. Робота над задачами. А) розв'язування задачі 45. Б) творча робота над задачею 48. В) усне розв'язування задач. • У першому конверті 7 листівок, в другому 5 (показати конверти). Скільки всього листівок у цих двох конвертах? • У цих двох конвертах 12 листівок, а в першому конверті 7. Скільки листівок у другому конверті? Як дізнатися, не обчислюючи? • У конверті було 13 листівок, 6 узяли. Що можна дізнатися? • У конверті були листівки. Коли взяли 6, залишилося 7 листівок. Що тепер можна дізнатися? Якою дією? • В іншому конверті було 11 листівок, декілька листівок узяли, залишилося 5 листівок. Скільки листівок узяли?
3.	Рефлексія	I. Підсумок уроку. - Що вивчали на уроці? - На якому місці справа в нумераційній таблиці записано одиниці? Десятки? II. Вправа «Очікування». - Чи здійснились ваші очікування?

4. ВИКОРИСТАННЯ ЦЕГЛИНОК LEGO ЯК УМОВА РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Одним із основних завдань нової української є створення середовища, що полегшує дитині можливість розкрити власний потенціал. А якщо це середовище буде ще й ігровим, то це дозволить дитині вільно діяти, пізнаючи це середовище, а через нього і навколишній світ. Нова роль педагога полягає в тому, щоб організувати і обладнати відповідне освітнє середовище та спонукати дитину до пізнання та діяльності.

Освітнє середовище LEGO об'єднує в собі спеціально скомпоновані для занять в групі комплекти LEGO, ретельно продуману систему завдань для дітей і чітко сформульовану освітню концепцію.

LEGO - педагогіка – це одна з найвідоміших і поширених нині педагогічних систем, що широко використовує тривимірні моделі реального світу і предметно - ігрове середовище навчання та розвитку дитини.

«Шість цеглинок» – це інструмент та практичний засіб, який дає змогу реалізувати ігрові та діяльнісні методи навчання у НУШ.

Це комплекс ігор-завдань не лише для розвитку критичного мислення, мовлення, уваги, а й механізм розвитку оперативної пам'яті, самоконтролю та ментальної (когнітивної) гнучкості, що вкрай необхідні для навчання у школі та протягом життя [9, с. 31].

Методика використання LEGO спрямована на здатність співпрацювати у команді, співпереживати за результат товариша, команди, вміння вчитись у своїх однолітків, дослуховуватись до їхніх ідей та пропозицій, вміти розподіляти ролі та обов'язки, вміти вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Основні завдання ігор з шістьма цеглинками:

- Спрямованість одночасно на розвиток декількох умінь, у тому числі й критичного мислення. Починатися одне і те ж завдання може з розвитку математичних, а от завершуватися розвитком мовленнєвих умінь.
- Будь-яке завдання можна адаптувати відповідно до віку, умінь та потреб конкретного учня (наприклад, змінивши кількість цеглинок чи час, відведений на виконання завдання).
- Кожне завдання надає можливість учневі вправлятися у виконанні того самого завдання знову і знову і в такий спосіб набувати впевненості у своїх силах.
- Завдання передбачають можливість відкритого закінчення, коли учень може запропонувати кілька варіантів виконання і кожен з них буде вірним. Головне – дати можливість учневі пояснити своє бачення.

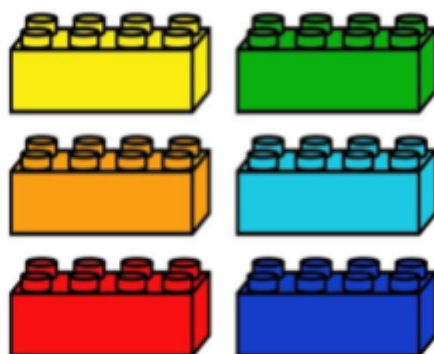
Завдання із шістьма цеглинками може інтегруватися у будь-який вид діяльності та форму роботи, оскільки даний інструмент носить міждисциплінарний характер [9, с. 7].

Методика «Шість цеглинок» сприяє не лише розвитку компетентностей учнів НУШ, а і становленню учителя Нової школи, який прагне відійти від педагогіки однієї правильної відповіді. Цей інструмент надає можливість і простір педагогові змінити роль педагога-виконавця на педагога-дизайнера.

Отже, «Шість цеглинок» – це не фіксований набір завдань та інструкцій, а відкрита система, яка стимулює учня робити відкриття, досліджувати, експериментувати, шукати власні відповіді на проблемні ситуації, ставити цілі та розробляти план дій, творити та імпровізувати досхочу.

На уроках з математики технологія «Шість цеглинок» використовується з метою ознайомлення з цифрами та числами математичними діями, одиницями вимірювання різних величин, геометричних фігур, порівняння чисел, знання складу числа вміння класифікувати за ознаками. За допомогою цеглинок можна проводити різні вправи. [10, с. 10]

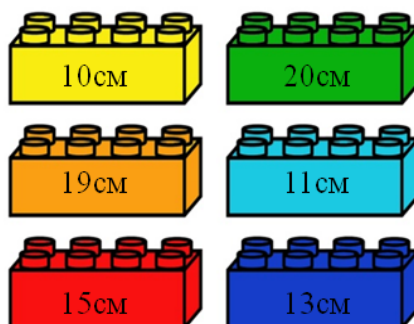
Наприклад: **вправа «Обчислюємо вирази»**. Під час цієї вправи діти вчаться працювати у команді, швидко реагувати, застосовувати раніше вивчене, виконувати математичні дії.

Вправа «Обери розв’язання» під час
У Оленки 8 кульок, а менше. Скільки кульок у

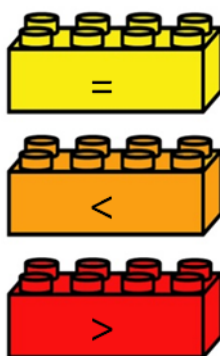
У Оленки – 8 к.

У Петрика - ? к., на

правильне
розв’язування задач.
в Петрика на 1 кульку
Петрика?

1 к. <

Вправа « Виконуємо перетворення» під час роботи з іменованими числами.

1дм 3см =

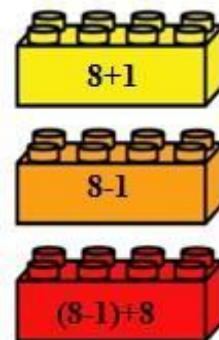
1дм 5см =

1дм =

1дм 9см =

1дм1см =

2дм =

Вправа « Що більше, що менше»

6 ... 9

8 ... 1

10 ... 10

0 ... 7

5 ... 2

4 ... 4

Вправа «Склади число із двох чисел»

10

8

2

7

6

9

Вправа «Посіднай вираз і число»

ВИСНОВКИ

Отже, розвитку критичного мислення учнів та якісний здобувачів освіти навчальної більш активними під Учні осмислюють отримують її у учителя, як підказку. Відбуваються позитивні зміни у критичному ставленні до своєї діяльності. Найменші школярі готові вишукувати інформацію, критично оцінювати дії бояться зробити посилюється прислухатися до шукати шляхи проблем. Лише навчання, велике будуть

використання вправ з мислення на уроках забезпечує позитивні зміни в показник у навчанні. В з'являється інтерес до діяльності, вони стають час різних форм роботи. інформацію, а не просто готовому вигляді від інших, а найголовніше – на помилку. У школярів бажання уважно однокласників, спільно вирішення навчальних різноманіття форм і методів бажання творчого вчителя спрямовувати учнів до

плідної праці, критичного мислення та бажаних результатів у майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державний стандарт початкової освіти затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. - № 87
2. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко Наказ МОН України від 21.03.2018 № 268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти» (1 клас). - <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-za-kladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-ii-stupenya>
3. Безчеревных Э. В. Проблема образования и воспитания в свете концепции предметной деятельности / Безчеревных Э. В. // Философско-психологические проблемы развития образования; под ред.

- В.В. Давыдова / Российская Академия образования. – м.: ИНТОР, 1994. – с. 6-22.
4. Гринчак В. І. Формування математичної компетентності в учнів початкових класів засобами діяльнісного підходу – 2019р.
 5. Долобан О.О. Критичне мислення як основа демократичного навчання - https://umanstudy.at.ua/publ/metodichnij_poradnik/mo_vchiteliv_3_kh_klasiv/kritichne_mislennja_jak_osnova_demokratichnogo_navchannja/57-1-0-341
 6. Казакевич В. М. Информационный подход к методам обучения / Казакевич В. М. // Педагогика. – 1998. – № 6. – с. 43-47.
 7. Комарова Л. Г. Будуємо з Lego / Л. Г. Комарова. – М., 2011. – 88с.
 8. Куцова Л. Формування математичної компетентності в учнів початкових класів засобами діяльнісного підходу.
 9. Методичний посібник «Шість цеглинок в освітньому просторі школи».
 10. Максаєва Ю. А. Легоконструювання як фактор розвитку обдарованості \ Ю. А. Максаєва // Початкова школа плюс. – 2012. - №9. – с. 66-69
 11. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. Ред.. Н.М. Бібік. – Київ. – Київ: Літера ЛТД, 2018. – 160 с.
 12. Розвиток критичного мислення в учнів початкових класів <https://vseosvita.ua/library/rozvitok-kriticnogo-mislenna-v-ucniv-pocatkovih-klasiv-74019.html>
 13. Терно С. О. Критичне мислення: методи та стиль навчання. - Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. - 2019. - Вип. 52. - Том 2.
 14. https://education.24tv.ua/verbalne-otsinyuvannya-uchniv-perelik-fraz-yaki-mozhna-vikoristovuvati_n1741739
 15. Ярош Г. О. Сучасний урок у початковій школі. 33 уроки з використанням технології критичного мислення // упоряд. Г.О.Ярош, Н.М. Седова. – Х.:Вид.гр. «Основа», 2005, - 240 с.